

Jaarverslaggeving 2023

Stichting Libra Revalidatie & Audiologie

INHOUDSOPGAVE		Pagina
1	Jaarverslag	
1.a	Bestuursverslag	1 t/m 23
1.b	Verslag van de interne toezichthouder	1 t/m 5
2	Jaarrekening 2023	1
2.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2023	2
2.2	Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	3
2.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023	4
2.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	5
2.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023	14
2.6.a	Mutatieoverzicht immateriële vaste activa	23
2.6.b	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	24
2.7	Overzicht langlopende schulden ultimo 2023	25
2.8	Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	26
2.9	Enkelvoudige balans per 31 december 2023	35
2.10	Enkelvoudige winst- en verliesrekening 2023	36
2.11	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023	37
2.12	Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening 2023	38
2.13	Vaststelling en goedkeuring	39
3	Overige gegevens	40
3.a	Statutaire regeling resultaatbestemming	41
3.b	Nevenvestigingen	41
3.c	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	42

1 JAARVERSLAG

1.a BESTUURSVERSLAG

BESTUURSVERSLAG 2023

Eindhoven, 19 juli 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Beleid	5
1.1 Speerpunten en focusthema's	5
1.1.1. Libra Next Level	5
1.1.2. Financiële uitgangspositie	5
1.1.3. Doelmatig & doeltreffend	6
1.1.4. Focusthema's	6
1.2 Sociaal beleid	6
1.2.1. Goed werkgeverschap.....	7
1.2.2. Strategische personeelsontwikkeling.....	7
1.2.3. Vitale en duurzame inzetbaarheid	7
2. Doelstellingen en kernactiviteiten	8
3. Organisatieprofiel, kerncijfers en organisatiestructuur	9
3.1 Organisatieprofiel.....	9
3.2 Kerncijfers.....	9
3.3 Organisatiestructuur.....	10
3.4 Raad van Toezicht.....	11
3.5 Governance	11
3.6 Medezeggenschap.....	11
3.6.1. Cliëntenraad	11
3.6.2. Ondernemingsraad.....	11
3.6.3. Medische Staf.....	11
4. Financiële ontwikkelingen	12
4.1 Terugblik 2023	12
4.2 Financieel resultaat 2023	13
4.3 Vooruitblik 2024	14
5. Risico's en risicobeheersing	16
5.1 Risicoanalyses	16
5.2 Belangrijke strategische risico's	16
5.3 Informatieveiligheid	17
5.4 Externe audit	17

6. Cultuur en gedrag – soft controls	18
7. Beleid over risicobeheer financiële instrumenten	19
8. Toepassing en naleving van gedragscodes	20
8.1 Governancecode Zorg	20
8.2 Gedragscode Libra R&A.....	20
9. Informatie over onderzoek en ontwikkeling	21
9.1 Onderzoek	21
9.2 Ontwikkeling, e-health en digitalisering.....	21
10. Duurzaamheid	22
11. Toekomstparagraaf	23
11.1 Strategietraject.....	23
11.2 Het verhaal van Libra.....	23

Voorwoord

In 2023 heeft Libra zowel een nieuwe bestuurder als een grotendeels nieuwe Raad van Toezicht gekregen. Dit betekende dat er een nieuwe wind ging waaien en er met een frisse blik gekeken werd naar de organisatie. Dit was ook nodig om het jaar niet al te negatief te hoeven afsluiten. Alle medewerkers hebben hun schouders eronder gezet en hard gewerkt! Via "Samen slimmer werken" zijn mooie ideeën ingebracht en tot uitvoering gekomen. Over 2023 is - gegeven de omstandigheden - een bevredigend resultaat gerealiseerd. Libra werkt de komende tijd verder toe naar een meer gezonde financiële situatie. Dat houdt in dat we ons rendement verbeteren en voldoende sparen voor toekomstige investeringen.

De zorgsector staat aan de vooravond van een transformatie. Dat geldt zeker ook voor Libra. Wil Libra blijven staan voor goede zorg die voldoet aan de kwaliteitskaders en richtlijnen en wordt geleverd tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten, dan moeten er antwoorden worden geboden op de vele uitdagingen waarmee wij in de zorg worden geconfronteerd. Zoals ik Libra en haar medewerkers de afgelopen tijd heb leren kennen, heb ik er alle vertrouwen in dat dat gaat lukken.

Naast dit bestuursverslag wordt ook een Jaarbeeld 2023 gepubliceerd. Daarin staan ook mooie ontwikkelingen en initiatieven beschreven. De lezer wordt dan ook van harte uitgenodigd om het Jaarbeeld 2023 te lezen via deze [link](#).

Veel dank en een groot compliment aan alle Libra medewerkers, de Cliëntenraad, Ondernemingsraad en Vereniging Medische Staf voor hun inspanningen gedurende dit afgelopen niet gemakkelijke jaar.

Wideke Nijdam

Raad van Bestuur

1. Beleid

Libra wil een flexibele en efficiënte organisatie zijn, zowel bedrijfsmatig als qua zorgaanbod. De focus lag in 2023 op het verder versterken van de basis (structuur, cultuur en processen en systemen), het verbeteren van de financiële uitgangspositie en het vergroten van de doelmatigheid & doeltreffendheid. Om horizontale afstemming tussen de verschillende beleidsdomeinen en projecten inzichtelijk en beheersbaar te houden, wordt binnen Libra gewerkt met Programboards voor de beleidsdomeinen Financiën, Kwaliteit & Veiligheid, Onderzoek & Ontwikkeling, Zorg & ICT en HR & Opleiden.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de speerpunten 2023 en de ontwikkelingen op het gebied van Sociaal beleid.

1.1 Speerpunten en focusthema's

De eerder geformuleerde speerpunten zijn in 2023 gehandhaafd. Het betreft de drie speerpunten: Libra Next Level, financiële uitgangspositie en doelmatig & doeltreffend. Hieronder worden deze speerpunten kort toegelicht en wordt de stand van zaken geschetst.

1.1.1 Libra Next Level

Libra wil een flexibele, efficiënte organisatie zijn die de doelen van de cliënt centraal stelt en de professionals de handelingsruimte en de faciliteiten biedt om – werkend in een netwerk van zorgaanbieders – hoogwaardige (klinische) revalidatiezorg respectievelijk audiologische zorg te verlenen.

Onder de noemer Libra Next Level is Libra enige tijd geleden een programma gestart dat zich richtte op een samenhangende heroriëntatie op de cultuur, structuur en processen/systemen van Libra. Dat heeft in 2022 geleid tot een nieuw besturingsmodel. In de afgelopen tijd is verder gewerkt aan de doorontwikkeling van dit model. In 2024 is een herijking van het besturingsmodel en besturingsfilosofie voorzien.

Als onderdeel van het cultuurprogramma Libra Next Level kende Libra communityteams. Dit waren een soort 'innovatielabs' waar collega's vanuit verschillende onderdelen van Libra samen hebben gewerkt om de toekomstvisie tot leven te brengen. In 2023 zijn deze communityteams ieder met een onderwerp aan de slag gegaan en is er veel ontwikkeld. Een mooi voorbeeld is de introductie van een netwerkcoördinator, die een centrale rol heeft rondom netwerkzorg. Met de herijking van het cultuurprogramma in de tweede helft van 2023, is besloten om deze te borgen in de structuur binnen Libra via Programboards en regiegroepen.

Samen met alle interne stakeholders en samenwerkingspartners wil Libra zich verder blijven ontwikkelen naar een Next Level. Dit is niet iets wat van de ene op de andere dag 'geregeld' is. In 2024 zet Libra verdere stappen, waarbij voldoende ruimte wordt geboden om te leren, te verbeteren en te groeien.

1.1.2 Financiële uitgangspositie

Gezien de onzekerheden over de afspraken met zorgverzekeraars is de begroting 2023 conservatief ingezet. Streven was dat Libra in 2023 een rendement van 1,5% zou behalen om een betere financiële uitgangspositie te krijgen. Het jaar 2023 kenmerkt zich door ontwikkelingen die zijn weerslag hebben op de financiële bedrijfshuishouding van Libra. Gedurende het eerste halfjaar 2023 kent Libra een omzetverlies die in het tweede halfjaar is ingelopen. Een kostenverhogende Cao Ziekenhuizen, een hoge inflatie en een hoog verzuim zijn mede bepalend voor het resultaat 2023.

De keuze om te stoppen met het REFLEX (EPD) en te starten met een nieuw EPD-project kent zijn weerslag op de resultaten. In hoofdstuk 4 van dit bestuursverslag wordt uitvoeriger ingegaan op de financiële ontwikkelingen.

De huidige realiteit in de zorgsector is dat er veel onzekerheden bestaan rondom de financiële positie van zorginstellingen. Landelijk is het Integrale Zorg Akkoord (IZA) eind 2022 ondertekend door alle branchepartijen.

1.1.3 Doelmatig & Doeltreffend

Passende zorg is waardegedreven. Dat vergt ook een doelmatige inzet van mensen, middelen en materialen. In 2023 zijn stappen gezet om de regeldruk te verminderen en een aantal administratieve processen te optimaliseren. Zo kunnen bijvoorbeeld medewerkers hun onkosten digitaal declareren en worden administratieve HR processen gedigitaliseerd. Dit vermindert de administratieve lastendruk bij medewerkers en leidinggevenden.

Met behulp van het LEAN gedachtengoed en capaciteitsmanagement is en wordt verder gewerkt aan (proces)verbeteringen.

In de coronacrisis is gebleken dat door het anders inrichten van zorg de efficiency kan worden verhoogd. In 2023 is de noodzaak tot grotere doelmatigheid niet verminderd. Integendeel zelfs. Libra moet meer efficiencymaatregelen treffen om toekomstbestendig te kunnen zijn en goede en vooral betaalbare zorg te kunnen blijven leveren. Voor de financiële ontwikkelingen en een vooruitblik naar 2024 wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van dit bestuursverslag.

1.1.4 Focusthema's

Naast de drie bovengenoemde speerpunten zijn voor 2023 acht focusthema's benoemd waar binnen Libra extra aandacht is besteed, te weten:

1. Tevreden cliënten
2. Netwerkgang
3. Tevreden en gemotiveerde medewerkers
4. Ontwikkeling & onderzoek
5. Waardegedreven zorg en zorgpaden
6. Digitalisering
7. Vastgoed
8. Marktpositie en strategische samenwerking

Hoewel alle acties en initiatieven, groot en klein, een plaats in de spotlight verdienen, is een selectie hiervan gemaakt en opgenomen in het Jaarbeeld 2023 (zie hiervoor deze [link](#)).

1.2 Sociaal beleid

Betrokken, gemotiveerde en vitale medewerkers dragen bij aan de ontwikkeling van de organisatie en aan de tevredenheid van cliënten. Libra wil als werkgever vanuit goed werkgeverschap een aantrekkelijke organisatie zijn om voor te werken. Enerzijds door aandacht te hebben voor medewerkers, hun ontwikkeling en hun inzetbaarheid en anderzijds door beleid op te stellen wat bijdraagt aan deze ontwikkeling en inzetbaarheid van medewerkers. Voor 2023 zijn drie grote thema's gedefinieerd: goed werkgeverschap, strategische personeelontwikkeling en vitale en duurzame inzetbaarheid.

1.2.1 Goed werkgeverschap

Goed werkgeverschap gaat over het bieden van een betrouwbare en veilige werkomgeving aan medewerkers, waarbij de medewerker als individu de ruimte krijgt om zichzelf te zijn. Goed werkgeverschap gaat eveneens over het aantrekkelijk zijn en blijven als werkgever voor nieuwe en huidige medewerkers. Dat wil zeggen dat we een passend salaris bieden, aandacht hebben voor de (persoonlijke) ontwikkeling van medewerkers in alle fasen van de loopbaan binnen Libra.

De nieuwe Cao Ziekenhuizen 2023 – 2025 zorgde in 2023 onder andere voor een structurele loonsverhoging van 10% en een verdubbeling van de reiskostenvergoeding voor het woon-werkverkeer.

In het verslagjaar is veel aandacht uitgegaan om samen met medewerkers de thema's omgaan met agressief en grensoverschrijdend gedrag en de aandacht voor (persoonlijke) ontwikkeling door middel van jaargesprekken te actualiseren. In 2024 krijgt dit een vervolg en vindt hierover besluitvorming plaats.

1.2.2 Strategische personeelsontwikkeling

Aandacht voor strategische personeelsontwikkeling is nodig om te zorgen dat Libra klaar is voor de toekomst en een wendbare organisatie is met veerkrachtige medewerkers. In het afgelopen jaar zijn stappen gezet om de toekomstige ontwikkelingen in de zorg te kunnen verbinden met de personeelsbezetting binnen Libra. Dit door werk en inzetbaarheid zo te organiseren dat medewerkers flexibel ingezet kunnen worden, ook over de verschillende locaties heen. Naast aandacht voor de huidige medewerkers is aandacht besteed aan de doelgroep sollicitanten. Libra heeft geïnvesteerd in een specialist recruitment en arbeidsmarkt. Het is meer dan voorheen nodig om proactief te zijn en de sollicitant centraal te stellen in het werving- en selectieproces.

1.2.3 Vitale en duurzame inzetbaarheid

Duurzame inzetbaarheid is de mate waarin iemand zijn huidige en toekomstige werk kan en wil blijven uitvoeren. De mate wordt bepaald door werkvermogen, employability en vitaliteit. De eerste twee hebben te maken met gezondheid, vakbekwaamheid en passend werk. De laatste met energie en plezier.

Er is in 2023 op verschillende manieren aandacht geweest voor de vitaliteit van medewerkers. Zo is er een pilot gestart waarbij medewerkers op een laagdrempelige manier in contact konden treden met een bedrijfsmaatschappelijk werker voor advies of ondersteuning. De pilot is geëvalueerd en dit heeft geleid tot het structureel aanbieden van bedrijfsmaatschappelijk werk in 2024. Leidinggevendenden hebben een verzuimtraining gevolgd. De training richtte zich op zowel het vergroten van kennis als vaardigheden op het gebied van (preventie) van verzuim.

Met betrekking tot langdurige fysieke belasting heeft Libra het in 2023 mogelijk gemaakt dat medewerkers waarvoor geldt dat er geen andere manieren zijn om het werk te verlichten en die aan bepaalde spelregels voldoen, eerder kunnen stoppen met werken. Deze medewerkers ontvangen dan tot aan hun AOW een RVU-uitkering van Libra.

2. Doelstelling en kernactiviteiten

Libra heeft twee duidelijke keuzes gemaakt voor de koers van de organisatie: wat we doen, medisch specialistische revalidatie en audiologie, en hoe we dat doen, met mensgerichte zorg. Een ander aspect dat onlosmakelijk bij ons hoort, is dat we een netwerkspeler zijn en dat wij in dat netwerk vaak de regie voeren.

Onze missie en visie verwoorden waar we voor staan:

Onze missie: *Werken aan kwaliteit van leven. Samen met de cliënt en zijn omgeving dragen we vanuit onze deskundigheid bij aan het bereiken van een optimale kwaliteit van leven.*

Onze visie: *De vraag van de cliënt staat centraal. Doelstelling van de behandeling en de zorg is dat de cliënt zo volwaardig mogelijk kan deelnemen aan de samenleving en zo zelfstandig mogelijk kan leven.*

Libra wil een flexibele en efficiënte organisatie zijn, zowel bedrijfsmatig als qua zorgaanbod. Verwijzers moeten weten waarvoor mensen bij Libra terecht kunnen en met welke organisaties in de keten Libra samenwerkt. Libra is een organisatie die duidelijk is in haar zorgaanbod en aantrekkelijk is om bij te werken en die voldoet aan de wet- en regelgeving. Waar we samen met de cliënt naar zijn toekomst kijken en een daarbij passend traject opstellen.

Vanzelfsprekend zijn er accenten te leggen en keuzes te maken. Maar altijd met als uitgangspunten:

- het bieden van doeltreffende, mensgerichte zorg;
- in verbinding staand met de cliënt en zijn omgeving;
- met aandacht voor duurzame bedrijfsvoering;
- werkend in een netwerk van zorgaanbieders;
- met deskundige en betrokken medewerkers.

Op basis van de huidige koers zijn vier ambities geformuleerd, namelijk:

1. Client centraal & zorg op maat;
2. Continu ontwikkelen & verbeteren;
3. Werken vanuit eigen kracht en regie;
4. Duurzame toekomst.

Deze ambities zijn erop gericht om een sterke en toekomstbestendige organisatie te blijven voor onze cliënten, medewerkers en omgeving. De komende periode werkt Libra toe aan een nieuw strategisch beleidsplan voor de periode 2025-2027. Samen met stakeholders gaat Libra in gesprek over haar ambities.

3. Organisatieprofiel, kerncijfers en organisatiestructuur

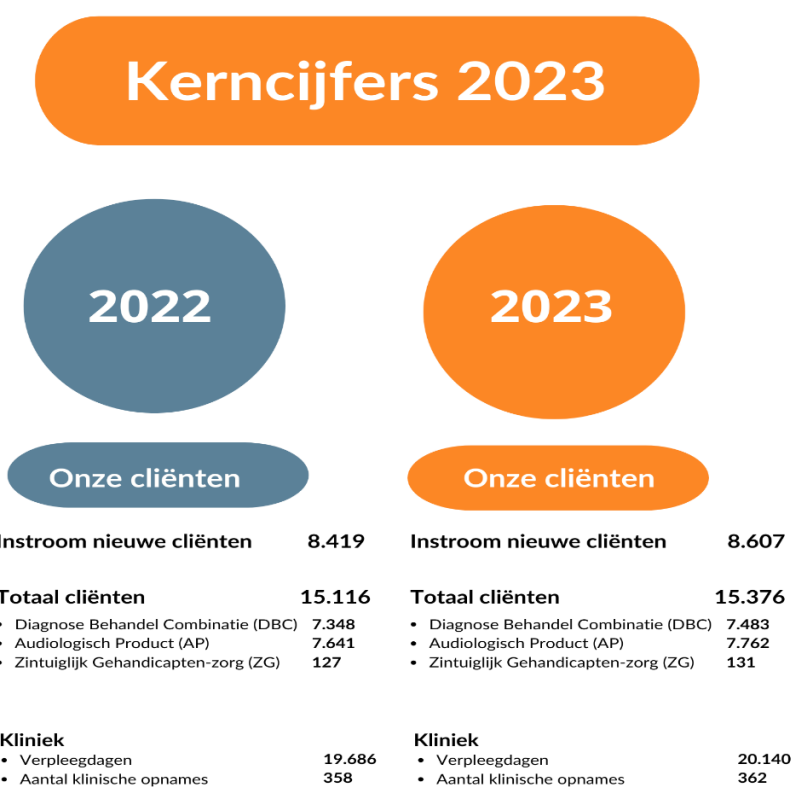
3.1 Organisatieprofiel

Libra biedt specialistische diagnostiek, behandeling en begeleiding voor mensen met een lichamelijke, cognitieve en/of auditieve beperking. Zowel volwassenen als kinderen en jongeren kunnen bij Libra terecht. Voor specialistische revalidatie kan de cliënt terecht in Weert, Eindhoven en Tilburg. Voor problemen op het gebied van gehoor, spraak en taal kan de klant zich wenden tot de audiologische centra in Eindhoven, Tilburg en Breda.

Libra wil de expert zijn op het gebied van complexe medisch specialistische revalidatie en audiologische zorg voor mensen met een lichamelijke, cognitieve en/of auditieve beperking. Het belangrijkste doel van Libra is om een naadloos aaneengesloten zorgcircuit te bieden aan mensen met een lichamelijke beperking én om die zorg vervolgens ook te kunnen garanderen. Ook wil Libra organisaties verbinden die zich gezamenlijk richten op mensen die leven met een beperking en die op zoek zijn naar een nieuwe balans in hun leven. Dit met als doel om in het belang van de cliënt de continuïteit in de zorg op langere termijn te waarborgen.

3.2 Kerncijfers

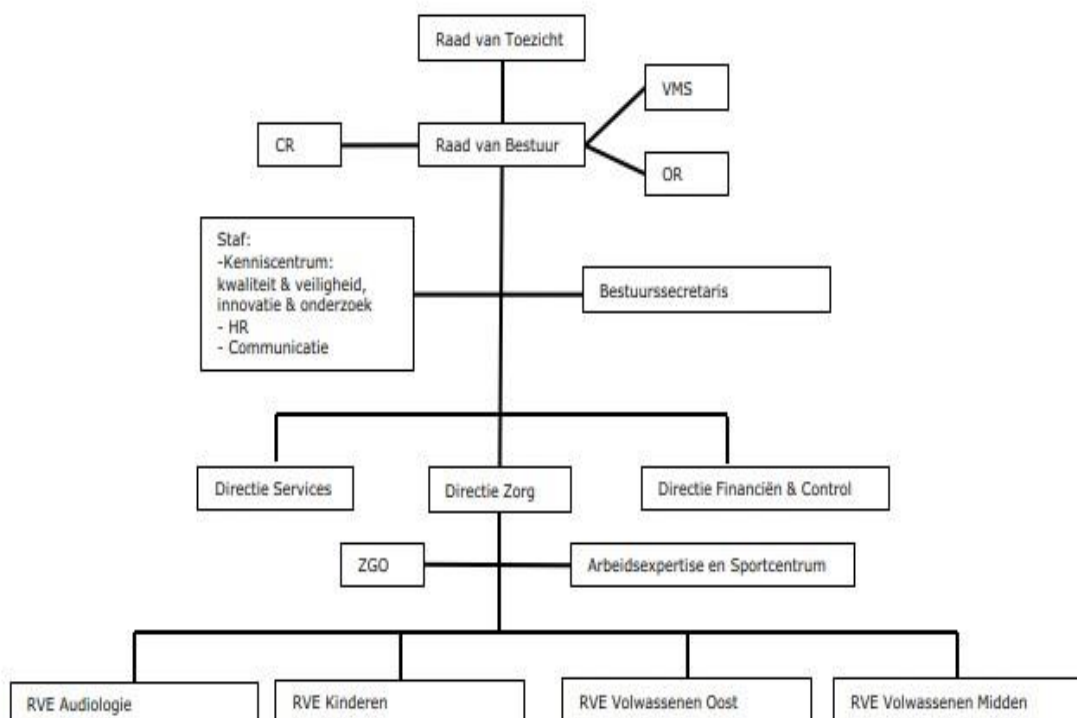
Op 31 december 2023 waren er 780 medewerkers in dienst (534,9 fte). Ultimo 2022 waren er 767 medewerkers in dienst (530,0 fte). Zie onderstaande infographic voor overige kerncijfers 2023. Zie onderstaande infographic voor een overzicht met betrekking tot de instroom van nieuwe cliënten in 2023.

3.3 Organisatiestructuur

Libra heeft een eenhoofdige Raad van Bestuur. Het primaire proces binnen Libra is sinds mei 2022 georganiseerd in een viertal resultaatverantwoordelijke eenheden (RVE's) die dual, door een RVE Manager Bedrijfsvoering en een RVE Manager Medisch, worden aangestuurd.

Om de doorontwikkeling van de organisatiestructuur in het primaire proces in goede banen te leiden, is er tijdelijk een Directie Zorg (Directeur Zorg Medisch en Directeur Zorg Bedrijfsvoering) aangesteld. Zie onderstaand organogram.

Organogram 2023 Libra Revalidatie & Audiologie

De Raad van Bestuur heeft wekelijks vergaderd, in aanwezigheid van de bestuurssecretaris om vastlegging van de besluiten te borgen. In 2023 is het Directieteam wekelijks bij elkaar gekomen.

Bij de implementatie van de nieuwe besturingsstructuur per 1 mei 2022 was voorzien in een fasegewijze groei van start- naar eindmodel. Gezien de uitdagingen waar Libra voor stond en staat, zijn er medio 2023 voorbereidingen gestart om de balans op te maken. Zo zijn er in de loop van 2023 deelnemers aan het directieteamoverleg toegevoegd en is de doorontwikkeling van de structuur in het primaire proces geëvalueerd. Dit krijgt in 2024 een vervolg door het Directieteam om te vormen tot een Managementteam. Het Managementteam bestaat in 2024 uit de Raad van Bestuur, de bestuurssecretaris, het management van de RVE's Kinderen, Midden, Oost en Audiologie, en het management van de Stafafdelingen (Financiën & Control, Mens, Organisatie & Ontwikkeling) en Services. De tijdelijke rol van de Directie Zorg eindigt in 2024. Daarnaast wordt in 2024 onderzocht of de bedoelde sturing volgens het besturingsmodel passend is bij de interne en externe ontwikkelingen en ambities van Libra.

3.4 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van de bestuurder en op de besturing van Libra. De Raad van Toezicht vervult - conform Governancecode Zorg - de rollen van werkgever, toezichthouder, klankbord en sparringpartner. De leden van de Raad van Toezicht kijken ieder vanuit hun eigen specifieke deskundigheid naar de organisatie en in gezamenlijkheid naar de uitvoering van het beleid.

Naast de reguliere vergaderingen, komt de Raad van Toezicht bij elkaar in verschillende commissies: de Auditcommissie, de commissie Kwaliteit & Veiligheid en de commissie HR. In 2023 is besloten de commissie Kwaliteit & Veiligheid en de commissie HR samen te voegen tot de commissie Kwaliteit & Veiligheid - HR, omdat de in de commissies besproken onderwerpen elkaar vaak raken dan wel omdat onderwerpen in beide commissies aan de orde kwamen. Voor een beeld van de onderwerpen die binnen de Raad van Toezicht de revue hebben gepasseerd, verwijzen wij de lezer korthedshalve naar het verslag van de Raad van Toezicht. Het verslag van de Raad van Toezicht verschijnt separaat bij de jaarverantwoording van Libra.

3.5 Governance

Libra hanteerde de Governancecode Zorg 2022 van de Brancheorganisaties Zorg (BOZ), en de daarbij horende zeven principes, in haar bedrijfsvoering. In 2023 is het proces van aanpassing en in lijn brengen van de statuten en reglementen RvB en RvT met de Governancecode Zorg 2022 afgerond.

Voor de bezoldiging van de leden raad van toezicht en de bezoldiging van de Raad van Bestuur wordt gehandeld conform de Wet Normering Topinkomens.

3.6 Medezeggenschap

Naast informele participatie krijgt medezeggenschap binnen Libra formeel vorm via de medezeggenschapsraden, de Cliëntenraad, de Ondernemingsraad en de Vereniging Medische staf. Zij maken elk jaar een eigen jaarverslag. Een samenvatting hiervan is opgenomen in het Jaarbeeld 2023.

3.6.1 Cliëntenraad

De Cliëntenraad behartigt de belangen van alle kinderen, jongeren en volwassenen die bij Libra behandeld zijn/worden en hun naasten. De Cliëntenraad brengt advies uit over alle onderwerpen die de cliënten raken en wordt betrokken bij ontwikkelingen binnen de organisatie. Zie deze [link](#) voor een overzicht van de belangrijkste onderwerpen die zich in het verslagjaar 2023 op het terrein van de Cliëntenraad hebben voorgedaan.

3.6.2 Ondernemingsraad

De OR behartigt de belangen van alle medewerkers. Bij advies- en instemmingsaanvragen weegt de OR belangen af van zowel de medewerkers als de organisatie. De OR maakt hiervoor regelmatig gebruik van achterbanraadpleging om inzicht te krijgen in de meningen van collega's. Reacties of suggesties van collega's neemt de OR mee in het overleg met de Raad van Bestuur. Zie deze [link](#) voor een overzicht van de belangrijkste onderwerpen waarmee de OR zich in het afgelopen verslagjaar heeft bezig gehouden.

3.6.3 Medische Staf

De Vereniging Medische Staf (VMS) is een adviesorgaan dat gevraagd en ongevraagd advies geeft aan de Raad van Bestuur over medisch inhoudelijke en organisatie brede onderwerpen. Voor een samenvatting van de activiteiten van de VMS in het afgelopen verslagjaar zie [link](#).

4. Financiële ontwikkelingen

4.1 Terugblik 2023

Het jaar 2023 kenmerkt zich door ontwikkelingen die zijn weerslag kennen op de financiële bedrijfshuishouding van Libra. Na de pandemie is de zorgsector op zoek naar een nieuwe balans. Dit gold ook voor Libra. In het eerste halfjaar was sprake van een hoog verzuim met afschaling van zorg in de regio, hetgeen ook gevolgen had voor Libra. Vanaf het tweede halfjaar heeft de zorgsector zich iets herpakt en zag men een daling in het verzuim.

De huidige realiteit in de zorgsector is dat er nog veel onzekerheden bestaan over de financiële positie van zorginstellingen. Voor Libra is deze financiële realiteit niet anders. Via het Next Level programma bouwt Libra aan de structuur en cultuur om daarmee Libra toekomstbestendig te maken.

Libra kende in 2023 qua productie-ontwikkeling twee te onderscheiden periodes. Tot en met de zomerperiode bleef de omzet achter vanwege een lage bedbezetting en het invoeren van een roosterprogramma in de kinderrevalidatie. Het achterblijven van verwijzingen en hoog verzuim leidde tot minder behandelingen. Vanaf het tweede halfjaar heeft Libra deze achterstand ingelopen.

Met zorgverzekeraars zijn de contractonderhandelingen in het eerste kwartaal 2023 afgerond. Voor 2023 is een algemene vangnetregeling voor ernstige pandemieën afgesproken tussen de branchepartijen ZN, NVZ en NFU. Dit is een waarborg voor de continuïteit van de organisatie.

Over de afgelopen drie jaren, 2020 tot en met 2022, maakt Libra gebruik van de continuïteitsbijdrageregelingen (CB-regelingen) ter compensatie van het verlies aan omzet en meerkosten Covid-19. Definitieve afrekeningen over deze jaren worden gedurende 2024 verwacht. Brancheverenigingen (RN, NVZ, Fenac en SIAC) en verzekeraars hebben detailinformatie opgevraagd voor rendementsberekeningen over de financiële effecten van de crisis en de contractuitkomsten. Op basis van deze resultaten valt Libra niet onder de positieve hardheidsclausule en daarmee behoudt Libra het recht op de continuïteitsbijdrageregelingen over alle jaren.

In 2020 is gestart met een EPD-project, waarbij de werkprocessen onder andere door zorgpaden zijn geharmoniseerd. Zoals hiervoor al is opgemerkt, is in 2023 het besluit genomen om te stoppen met het REFLEX (EPD) en verder te gaan met een andere leverancier. Dit heeft geleid tot een sterk negatief resultaat.

Gedurende het eerste halfjaar was sprake van een negatieve verhouding tussen de ontwikkeling van opbrengsten en kosten. De omzetprognoses werden niet behaald en de kosten liepen niet in de pas met de begroting. Door de negatieve resultaten stond de liquiditeitsontwikkeling onder druk en dit noopte tot acties. Vanaf het derde kwartaal is bewustwording en urgentiebesef voor de financiële ontwikkeling ontstaan. Er is een kortcyclische overlegstructuur ingevoerd om de resultaten en maatregelen strakker te monitoren. Er zijn acties uitgezet die zich richten op het optimaliseren van de bedrijfsprocessen, beperken van investeringen, portfolio en (intensieve) samenwerkingsverbanden. Dit om tot een resultaatsverbetering te kunnen komen.

Door de ontwikkelingen van het financiële resultaat heeft de bank haar toezicht geïntensiveerd. Vanaf het vierde kwartaal treedt resultaatverbetering op en is een externe partij betrokken om investeringsplannen te beoordelen op haalbaarheid.

De besprekingen van de werkgevers en bonden over de Cao ziekenhuizen heeft eind maart 2023 tot een akkoord geleid. De Cao ziekenhuizen kent een looptijd van 1 februari 2023 tot en met 31 januari 2025. De onderhandelingen wat betreft Cao AMS zijn in het vierde kwartaal 2023 gestart en in februari 2024 is er overeenstemming bereikt. Deze Cao kent eenzelfde looptijd als de Cao Ziekenhuizen.

Aan het Integrale Zorg Akkoord is in 2023 in de regio gestalte gegeven. In de regio Tilburg is het vinden van partners aan de regiotafel makkelijker dan in de regio Eindhoven waar meer partijen om tafel zitten. Met al deze partners is Libra in contact om toekomstige plannen te ontwikkelen.

4.2 Financieel resultaat 2023

Libra kent een achterblijvend resultaat bij de begroting 2023. Het begrote rendement van 1,5% is niet gehaald, de realiteit toont een negatief rendement van 0,8% op basis van een genormaliseerd resultaat. De rendementen zijn de afgelopen jaren achtergebleven bij de verwachtingen. Libra heeft de afgelopen jaren te krappe marges behaald, in 2020 namelijk 0.77%, in 2021 1%, in 2022 0.43% en in 2023 een negatieve marge van -3.1%.

De lage rendementen zijn niet gunstig voor de mogelijkheden om toekomstige noodzakelijke investeringen te kunnen doen. Libra werkt daarom aan een structurele rendementsverbetering die moet leiden tot een betere liquiditeit. De maatregelen die Libra genomen heeft in 2023 staan in de vorige paragraaf genoemd. In 2024 krijgt dit een vervolg.

De financiële ratio's afgezet tegen de normen zijn als volgt:

Financiële ratio	Bancaire Norm	Werkelijk 2023	Werkelijk 2022
Solvabiliteit	minimaal 25%	25,85%	30,40%
Leverage ratio	maximaal 4,0	4,34	2,97
DSCR	minimaal 1,2	1,04	1,45

Het begrote positieve resultaat 2023 bedraagt € 903 K. Het jaarresultaat bedraagt - € 1,8 miljoen negatief en loopt daarmee - € 2,7 miljoen achter bij begroting. In dit resultaat is een bijzondere last van het project EPD ad € 1,3 miljoen begrepen. Het genormaliseerde resultaat 2023 komt uit op - € 0,5 miljoen. Het achterblijvende resultaat is met name het gevolg van inzet medewerkers boven begroting, kostenstijgingen als gevolg van de afgesproken cao en de inzet van PNIL vanwege moeilijk in te vullen vacatures en verzuim bij solistische functies. Door de stijgende loonkosten is de waardering van de personele voorzieningen en de kosten van verzuim medebepalend voor het resultaat. De gerealiseerde omzet ligt 1,3 % boven begroting.

Het liquiditeitsverloop 2023 toont vanaf de zomermaanden een stijgende lijn. Libra kent een rekening courant faciliteit van € 3 miljoen bij de huisbankier. Van deze kredietfaciliteit is geen gebruikgemaakt gedurende 2023.

In 2023 liepen een tweetal geborgde langlopende leningen af. Het oorspronkelijk geleende bedrag bedroeg € 2,6 miljoen. In najaar 2024 loopt één lening volledig af met een oorspronkelijk geleend bedrag ad. € 1,7 miljoen. Twee leningen bij de huisbankier lopen in 2024 af en kennen een restschuld van € 6 miljoen.

Bovenstaand overzicht van de financiële ratio's geeft aan dat de bancaire normen niet behaald worden over rapportagejaar 2023.

Dit heeft geleid tot het aanvragen van een waiver bij de huisbankier ING. Op het moment van schrijven van dit bestuursverslag is de verwachting dat deze waiver wordt verstrekt onder een aantal voorwaarden.

Eén van de langlopende leningen van de huisbankier kent een voorlopige verlenging van een halfjaar tot het moment dat de 2e lening afloopt, namelijk najaar 2024. De intentie is beide leningen te herfinancieren.

De in 2023 tot stand gekomen afspraken Cao Ziekenhuizen en Cao AMS waren passend voor de salariskosten binnen de begroting. De vergoeding voor reiskosten is halverwege het jaar verdubbeld en kent met € 200 K een dempend effect op het resultaat.

De toevoeging aan personele voorzieningen bedraagt 1,6 miljoen, begroot was 0,5 miljoen. Deze voorzieningen worden getroffen voor de generatieregeling, langdurige ziekte, jubilea en nog te genieten verlofuren.

De ingezette acties voor kostenbeheersing laten zich vooralsnog aan de materiële kostenkant zien. Door energiemaatregelen te treffen lag het verbruik van gas en energie lager dan begroot. Libra is van plan deze besparingsmogelijkheden voort te zetten. Algemene kosten als ICT- en advieskosten bleven passend binnen de begroting.

De investeringen kennen door uitstel of niet doorgaan van projecten een lager karakter dan begroot. Daarmee zijn de afschrijvingskosten lager dan verwacht.

4.3 Vooruitblik 2024

Het jaar 2024 staat in het teken van de volgende focuslijnen;

- De implementatie van het nieuwe EPD voor de MSR.
- Vastgoedkeuzes en samenwerkingsverbanden in Leijpark en Blixembosch
- Doelmatige bedrijfsvoering, waarbij opbrengsten en kosten met elkaar in evenwicht zijn
- Libra Next Level, de vertaling van onze kernwaarden in gedrag en wat medewerkers en leidinggevenden nodig hebben om met plezier en voldoening hun werk voor cliënten te kunnen doen.

In 2024 wordt hard gewerkt aan een rendementsverbetering. Dat is nodig om voor toekomstige investeringen te sparen. Libra streeft in 2024 naar een positief resultaat, gebaseerd op 0,7% rendement. Daarbij is rekening gehouden met productieverlies door de implementatie van het EPD voor de revalidatie. Het realiseren van deze positieve begroting zorgt voor voldoende werkkapitaal en het behalen van de bancaire ratio-normen.

Libra zal meer grip moeten krijgen op de effecten van mutaties in voorzieningen door informatievoorziening en sturing daarop. Om kosten terug te dringen, wordt een ombuigingsplan gemaakt.

Op vastgoedgebied ligt er een aantal vraagstukken. Libra zal in de loop van 2024 keuzes moeten maken. Het Kindcentrum Leijpark wordt in het najaar van 2024 opgeleverd en betrokken. In de nieuwbouw van Onderwijscentrum Leijpark zal een gedeelte van de kinderrevalidatie en behandeling aan zintuigelijk gehandicapten ondergebracht worden.

Libra continueert de overeenkomsten met zorgverzekeraars voor 2024. Uit het onderhandelingsresultaat blijkt dat er rekening is gehouden met compensatie voor gestegen kosten en de financiële positie waarin Libra verkeert.

Binnen de zintuigelijk gehandicapten sector ligt een groei-ambitie. Om deze groei te kunnen realiseren, zijn gesprekken met de zorgverzekeraars gevoerd. De zorgverzekeraars onderschrijven dit belang en gaan de ontwikkelingen bij Libra in 2024 volgen. Binnen de overige sectoren wordt een zeer geringe groei verwacht, met name bepaald door de groeiregio's waarin Libra haar zorgverlening aanbiedt.

Het liquiditeitsrisico wordt gevormd door de mate waarin Libra aan haar betalingsverplichtingen over een termijn langer dan 1 jaar kan voldoen. Zekerheden worden gesteld door met verzekeraars gemaakte contractafspraken over 2024 en in een aantal gevallen over 2025. Hierdoor kan mogelijke bevoorschotting plaatsvinden voor zorgproducten en het werkkapitaal van Libra geborgd is. De impact van investeringen monitoren we op de cashflow positie. De langlopende leningen bij de huisbankier die in 2024 aflopen, wenst Libra uit oogpunt om zorg te dragen voor voldoende liquiditeit, te herfinancieren. De beide langlopende leningen kennen een herfinancieringsbedrag ad € 6 miljoen. Gezien de financiële positie van Libra, heeft de huisbankier Libra verzocht om meer (periodieke) informatie en te werken aan de rendementsverbetering zoals hierboven genoemd. Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen wij naar de paragraaf continuïteitsveronderstelling zoals opgenomen op pagina 5 van de jaarrekening.

Libra is voornemens maximaal € 5 miljoen te investeren in 2024. Het investeringsbedrag van € 3,1 miljoen voor de implementatie van het nieuwe EPD maakt deel uit van dit bedrag. Libra trekt samen met haar financiers op om deze investeringen mogelijk te maken.

5. Risico's en risicobeheersing

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het beheersen van de risico's, verbonden aan de strategie en de verschillende activiteiten van Libra, het handelen van medewerkers, ingeschakelde derden en de maatschappelijke positionering van Libra. De Raad van Bestuur draagt zorg voor goede en hanteerbare interne risicobeheersings- en controlesystemen, de bemensing daarvan en de werking van die systemen.

Libra past een risicomanagementsysteem toe dat is opgebouwd aan de hand van vier pijlers: klanten, medewerkers, financiën en middelen.

5.1 Risicoanalyses

Binnen Libra worden periodiek risicoanalyses uitgevoerd op organisatieniveau. De Raad van Bestuur bespreekt en verantwoordt regelmatig de risicoanalyses en de werking van de risicobeheersingssystemen met de Raad van Toezicht, dit mede in het licht van de strategie en de effecten van die beheersing op de regelbaarheid in Libra.

De analyses richten zich op de hierboven genoemde vier pijlers en de daarmee samenhangende risico's en kansen. De analyses zijn bedoeld om de organisatie periodiek onder de loep te nemen en te beoordelen of mogelijke risico's nog van toepassing zijn en of de beheersmaatregelen nog nodig en/of nog afdoende zijn. Een risicoanalyse op organisatieniveau is in principe proactief van aard. Een proactieve risicoanalyse sluit daarmee goed aan op het risico gestuurd werken dat Libra hoog in het vaandel heeft staan. Het risicobewustzijn binnen Libra wordt versterkt door de wijze waarop de planning- en controlcyclus binnen Libra is vormgegeven. Met het managementteam worden elk jaar per pijler KPI's vastgesteld en deze worden gemonitord. Deze KPI's zijn ook terug te vinden in de jaarplanrapportages en kwartaalrapportages van Libra.

5.2 Belangrijke strategische risico's

Risicomangement helpt Libra bij het realiseren van haar strategische doelen. Er wordt ingespeeld op mogelijke toekomstige ongewenste risico's. De belangrijkste strategische risico's zijn:

- Vitale organisatie: Gelet op de arbeidsmarkt is het vinden en behouden van goed gekwalificeerd personeel steeds moeilijker. In het afgelopen jaar zijn daarom stappen gezet om het wervingsproces te verbeteren en is meer aandacht besteed aan het duurzaam inzetten van het personeel. Dit onder andere door de maatregelen die zijn getroffen zoals hierboven vermeld in paragraaf 1.2.
- Liquiditeit: Het liquiditeitsrisico wordt gevormd door de mate waarin Libra aan haar betalingsverplichtingen over een termijn langer dan 1 jaar kan voldoen. Zoals hierboven in paragraaf 4.1 is vermeld, stond door de negatieve resultaten de liquiditeitsontwikkeling onder druk en dit noopte tot acties. Er is een kortcyclische overlegstructuur ingevoerd om de resultaten en maatregelen strakker te monitoren. Er zijn acties uitgezet die zich richten op het optimaliseren van de bedrijfsprocessen, beperken van investeringen, portfolio en (intensieve) samenwerkingsverbanden. Dit om tot een resultaatsverbetering te kunnen komen. Vanaf het 4^e kwartaal doorlopend in 2024 zien we het positieve effect hiervan.
- Ombuigingsplan: Indien dit plan niet succesvol is cq. niet goed uitvoerbaar blijkt te zijn, ontstaat onvoldoende verdienvermogen. Onderdeel van de beheersmaatregel is een continue check en waar nodig bijsturing van de geformuleerde acties en maatregelen. Ook de gedragskant krijgt nadrukkelijk aandacht in het ombuigingsplan. Het ombuigingsplan wordt ingebed binnen de PDCA van Libra.
- Huisvestingsplannen: Vertraging in huisvestingsplannen is een risico. Libra heeft de afgelopen jaren een aantal huisvestingsplannen gemaakt. De uitvoerbaarheid is gelet op de financiële situatie niet haalbaar gebleken. Het is echter noodzakelijk

om onder andere de kliniek Blixembosch te upgraden gezien de dusdanige staat van onderhoud. Doel is nu binnen de bestaande muren een upgrade te realiseren voor de komende 10 jaar. Daarnaast liggen er ook huisvestingsvraagstukken ten aanzien van de andere locaties. Dit maakt de noodzaak om de financiële ombuiging te realiseren nog belangrijker. Onderdeel van de beheersmaatregelen is een sterke projectorganisatie. Daarnaast wordt er voortdurend overleg gepleegd met diverse partners om goede afspraken vast te leggen en deze te monitoren.

- Zorgvraag en zorgaanbod: Het onvoldoende op elkaar afgestemd zijn van zorgvraag en zorgaanbod vormt ook een strategisch risico. Om dit risico te kunnen beheersen, wordt integraal capaciteitsmanagement binnen Libra doorgevoerd. Het integraal capaciteitsmanagement en de implementatie van zorgpaden moeten Libra in staat stellen om zorgvraag en zorgaanbod goed te kunnen matchen. Door gebruikmaking van een capaciteitsjaarplan wordt de inzet van zorg gematcht met de vraag naar zorg, zowel retrospectief als beleidsrijk.

5.3 Informatieveiligheid

Informatieveiligheid is een belangrijk thema in de zorg. In 2023 zijn verschillende acties uitgevoerd in het kader van Informatieveiligheid (NEN7510). De risico's in het kader van de NEN7510 zijn benoemd en opgepakt. In 2022 is de eerste contextanalyse uitgevoerd. Van belang is dat deze iedere twee jaar wordt gecontroleerd en daar waar nodig geüpdatet wordt. Omdat in 2022 voor het eerst een contextanalyse is uitgevoerd, heeft Libra conform advies van een extern adviseur in 2023 opnieuw een contextanalyse uitgevoerd. Ook is er een Regiegroep Informatiebeveiliging samengesteld om het thema Informatiebeveiliging nog beter te kunnen borgen binnen Libra. Om het proces van monitoring van risico's verder te versterken is in 2023 gestart met het voeren van individuele gesprekken tussen de Security Officer en diverse actiehouders, die zijn gekoppeld aan de gesignaleerde risico's binnen Libra.

5.4 Externe audit

In november 2023 vond de externe audit plaats. Het betrof een zogeheten periodieke toetsing. De auditoren hebben de inzet en processen van Libra getoetst in het kader van Kwaliteit (NEN 15224) en Patiëntveiligheid (NEN 8009).

Het leverde een positieve terugkoppeling op dankzij de inzet, de openheid, betrokkenheid en de vele voorbeelden die in de gesprekken naar voren zijn gekomen. In de gesprekken kwamen de bevlogenheid van medewerkers naar voren en de aandacht die er is voor kwaliteit- en veiligheidsbewustzijn.

De scope van de audit was dit keer 'digitale zorg' en in dat kader is Libra's online zorgplatform Minddistrict uitgebreid toegelicht en ook besproken met de Cliëntenraad. Er zijn veel sterke punten naar voren gekomen. Een paar voorbeelden zijn de inzet van digicoaches, de uitrol van blended care via Minddistrict en de doorontwikkeling van taken, rollen en verantwoordelijkheden van de VIM Commissie (centrale en decentrale commissies).

Er zijn twee bevindingen benoemd, namelijk één op het gebied van ICT-hardware en één op het gebied van vastlegging van afspraken met betrekking tot transferoverdracht. Daarnaast zijn een paar observaties gedeeld. Deze gesignaleerde punten ter verbetering van de kwaliteit van de zorg zijn daar waar nodig omgezet in een plan van aanpak en worden via het Verbeterregister binnen Libra opgevolgd en doorlopen via deze wijze de PDSA-cyclus (Plan, Do, Study, Act).

6. Cultuur en gedrag – soft controls

In 2023 werd vervolg gegeven aan het in 2021 gestarte cultuurprogramma Libra Next Level, gericht op de totstandkoming van een cultuur die ons helpt om goede zorg te blijven leveren en de uitdagingen die op het pad van Libra komen het hoofd te bieden. Dit met behoud van de kracht en passie die Libra kenmerkt.

Het relatief nieuwe team van leidinggevend en de coaches hebben samen vervolgstappen gezet om het 'nieuwe Libra' en het verhaal van Libra inclusief de waarden – lef, scheppend, met plezier, bondgenoot en inspirerend – verder vorm te geven.

Uitgangspunt voor Libra is de focus op de cliënt en deze (hoog) gespecialiseerde revalidatiezorg en audiologie bieden en ervoor zorgen dat niemand tussen wal en schip belandt. Kansen voor iedereen is waar Libra voor staat. Libra doet dat zoveel mogelijk samen met de cliënt. Dit maken we waar door in te zetten op 5 strategische pijlers:

1. het Libra-talenthuis en persoonlijke ontwikkeling,
2. open organisatie en Libra-community,
3. digitalisering en mensgerichte technologie,
4. helende en gezonde omgeving en
5. lokale Libra-cellen (netwerkzorg).

De aandacht in 2023 lag op het meenemen van de rest van de organisatie in de eerder gemaakte keuzes en het concreet naar de praktijk vertalen van het verhaal van Libra:

- het tot leven brengen van de inhoud voor alle betrokkenen
- het inhoudelijk manifesteren van de pijlers en waarden
- het samen verdiepen van de pijlers en waarden en helderheid hebben over ieders rol en
- het verhaal van Libra in het leiderschap en gedrag integreren.

Gedurende 2023 kwam Libra in een ander vaarwater terecht en kwamen de eerder gemaakte keuzes in een ander licht te staan. In 2024 bouwt Libra verder aan 'Het verhaal van Libra'. Lees hierover meer in hoofdstuk 10 van dit bestuursverslag.

7. Beleid over risicobeheer financiële instrumenten

Libra heeft een treasurystatuut ter ondersteuning aan de realisatie van de strategische doelen van haar organisatie, met als doel het waarborgen van de financiële continuïteit van Libra. Treasury wordt niet gezien als winstgevende functie, het maatschappelijk ter beschikking staande kapitaal wordt aangewend voor activiteiten die passend zijn binnen de missie en visie van Libra. Het treasurystatuut is in het voorjaar 2023 herzien.

Het treasurystatuut van Libra is een manifest waarin de beheersmatige afspraken worden gemaakt om de treasuryfunctie vorm te geven. Het gaat om de vaststelling van de uitgangspunten, doelstellingen, de organisatorische inbedding, de financiële kaders, de administratieve organisatie en de informatievoorziening. De inrichting vereist bestuurlijke keuzes die bepalend zijn voor de treasuryfunctie.

De volgende doelstellingen van treasury onderscheiden zich binnen Libra:

1. Het verzekeren van een duurzame toegang tot de financiële markten;
2. Het beheersen en beperken van financiële risico's welke invloed hebben op het vermogen en het resultaat;
3. Het minimaliseren van kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

Binnen de kaders van het statuut wordt de benodigde financiering voor de korte als lange termijn gerealiseerd. Jaarlijks wordt aan de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht verantwoording afgelegd over de uitvoering van het treasurybeleid.

8. Toepassing en naleving van gedragscodes

8.1 Governancecode Zorg

Libra werkt, zoals hiervoor al vermeld, conform de Governancecode Zorg 2022, waarnaar op de website verwezen wordt. De code biedt de zorgsector een instrument om de governance zo in te richten dat die bijdraagt aan het waarborgen van goede zorg, aan het realiseren van de maatschappelijke doelstellingen en daarmee aan het maatschappelijk vertrouwen.

8.2 Gedragscode Libra R&A

Eén van de onderdelen van de governance binnen Libra is de gedragscode die geldt voor alle medewerkers, cliënten en bezoekers van de locaties van Libra. Deze is van toepassing op alle activiteiten en vormen van behandeling, zorg en dienstverlening die worden aangeboden bij Libra. Het doel van de gedragscode is dat iedereen zich veilig kan voelen bij Libra. Onderstaande tekst staat op de website van Libra.

Hoe gaan we binnen Libra met elkaar om?

We bejegenen elkaar met respect en houden rekening met elkaar. We tolereren geen enkele vorm van agressie, geweld en bedreiging of het nu gaat om schelden, schoppen, spugen, treiteren of welk agressief gedrag dan ook. We respecteren elkaars levensbeschouwing en elkaars normen en waarden. We tolereren op geen enkele wijze discriminatie (in woorden of daden) en/of seksuele intimidatie (in woorden, gebaren of een fysieke uiting).

Het gebruik van drugs is zowel in de gebouwen als op het terrein niet toegestaan. Roken van (elektronische) sigaretten, sigaren en of pijp is uitsluitend toegestaan in de daartoe aangewezen rookplekken buiten. De rest van het terrein en de gebouwen zijn rookvrij. Misbruik en gebruik van alcohol tijdens therapietijden is niet toegestaan.

We respecteren elkaars eigendommen en gaan zorgvuldig met eigendommen van anderen om.

Met het oog op de privacy van onze medewerkers, cliënten en bezoekers mogen uitsluitend beeld- en geluidsopnamen gemaakt worden met uitdrukkelijke toestemming van Libra en de belanghebbenden. Deze regel heeft betrekking op alle opnameapparatuur, inclusief mobiele devices zoals smartphones, tablets etc.

Op basis van de informatieplicht rond de behandeling mag een cliënt gesprekken opnemen tussen hem en de behandelaar. Wij stellen het op prijs als hij/zij dit vooraf aan de behandelaar meldt. Alleen na overleg met de behandelend arts mag een klant tijdens de medische behandeling beeld- en/of geluidsopnamen maken.

Medewerkers die geconfronteerd worden met enige vorm van ongewenst gedrag melden dit bij hun leidinggevende. Indien nodig of gewenst kunnen zij ook contact opnemen met de vertrouwenspersoon.

Cliënten, hun naasten en overige bezoekers die geconfronteerd worden met enige vorm van ongewenst gedrag kunnen dit melden bij de receptie/ontvangst van de betreffende locatie.

9. Informatie over onderzoek en ontwikkeling

In de afgelopen twee jaar is gewerkt aan de visie en ambitie met betrekking tot onderzoek en ontwikkeling. Aan de hand van een strategiekaart kan Libra meer gericht keuzes maken voor onderzoeksthema's en teams ondersteunen om ideeën voor verbetering van de zorg in verbeterloops (in een korte periode) te kunnen realiseren met de juiste ondersteuning.

Een belangrijk speerpunt van Libra is om de cliënt meer eigen regie en inzicht te geven in zijn behandeling en herstelproces (clientparticipatie). Dit is ook passend bij de ontwikkeling van waarde-gedreven zorg, waarbij uitkomsten en samen beslissen van belang zijn. Resultaten van onderzoek moeten toegepast kunnen worden door medewerkers voor het continu verbeteren van de zorg- en dienstverlening.

Voor 2023 heeft een update van de strategiekaart plaatsgevonden. In 2023 is aan de hand de Strategiekaart Onderzoek & Ontwikkeling 2023 gewerkt aan het realiseren van de daarin gespecificeerde doelen. Aan het einde van het jaar 2023 zijn de acties geëvalueerd. Concluderend kan worden gezegd dat de gestelde doelen behaald zijn. Hieronder worden een paar mooie ontwikkelingen uitgelicht.

9.1 Onderzoek

In 2023 zijn twee lange(re) termijn thema's vastgesteld waarop Libra verder wil ontwikkelen wat betreft onderzoek, namelijk VIN (Vroege Intensieve Neurorevalidatie) en Neuropsychologische Revalidatie. In het afgelopen jaar liepen er 10 onderzoeken, waarvan er 3 door Libra zijn geïnitieerd, 5 nieuwe onderzoeken zijn gestart. Er worden meer dan 10 HBO onderzoeken uitgevoerd door stagiaires in het M-ZIC en 5 (interne en externe) masterstudenten hebben hun onderzoek bij Libra uitgevoerd. Daarnaast zijn 9 publicaties in (internationale) peer reviewed tijdschriften gepubliceerd en hebben er diverse posterpresentaties op (internationale) congressen of symposia plaatsgevonden. Verder is een science practitioner (revalidatiearts) in 2023 gestart om onderzoek en praktijk aan elkaar te verbinden en wordt er gekeken naar mogelijke samenwerking in de Academische Werkplaats Revalidatie.

9.2 Ontwikkeling, e-health en digitalisering

In 2023 is onder andere het e-health platform Minddistrict geïmplementeerd. Dit platform biedt veel voordelen voor cliënten. Libra kan hiermee cliënten meer inzicht geven, de keuzemogelijkheden in een behandelproces vergroten, laagdrempelig contactmogelijkheden met hulpverleners en andere belangrijke naasten aanbieden, het aanbod van zorg uitbreiden door de inzet van digitale interventies, modules, meetinstrumenten en monitoring op afstand, óók thuis. Ruim 500 medewerkers zijn in dit kader opgeleid en er zijn 4500 clientaccounts aangemaakt. 3500 cliënten hebben de in Minddistrict opgenomen welkomstmodule doorlopen en 1 op de 4 cliënten maakt gebruik van overige functionaliteiten.

In 2023 zijn 2 studenten Mens & Gezondheidstechnologie aan de slag gegaan met innovatieve onderwerpen in het primair proces en zijn er 4 proeftuinen gestart binnen de teams met begeleiding vanuit de afdeling Onderzoek & Ontwikkeling. Daarnaast is ondersteuning geboden bij een achttal projectvoorstellen voor afstudeerprojecten voor M-ZIC studenten met als onderwerp e-health en digitalisering. Als laatste voorbeeld wordt gewezen op de activiteiten op het gebied van hybride zorg. Het team Opleiden wordt nadrukkelijk betrokken bij de implementatie hiervan.

10. Duurzaamheid

Libra was de eerste revalidatie instelling in Nederland die het gouden certificaat van de Milieuthermometer Zorginstellingen en Ziekenhuizen heeft behaald. Met het certificaat onderscheidt een instelling zich en kan deze voldoen aan de toenemende vraag naar duurzaamheid vanuit de overheid en de maatschappij. In 2023 zijn de duurzaamheidscriteria wederom getoetst in een audit en is het door Libra behaalde Gouden keurmerk weer verlengd.

Daarnaast is Libra aangesloten bij regionale Green deals in de regio Eindhoven en Hart van Brabant. De Green deals hebben als doel dat zorginstellingen binnen drie jaar een aanzienlijke verduurzaming van de bedrijfsprocessen realiseren en deze ook vasthouden en herzien op basis van bijgestelde normen.

Sinds ruim anderhalf jaar wordt binnen Libra gewerkt met energievoordracht, met onder andere als doel het monitoren van het energieverbruik (elektra en gas) en doorvoeren van energiebesparingen. Installatietechnische aanpassingen in 2023 hebben het energieverbruik aanzienlijk verlaagd.

Aangezien locatie Blixembosch van Libra het grootste energieverbruik heeft, is in 2023 daarop gefocust. Dit heeft voor deze locatie 20% minder gasverbruik en 17% minder elektraverbruik opgeleverd ten opzichte van 2022. In 2024 wordt gekeken naar locatie Leijpark om te kijken welke maatregelen daar nog genomen kunnen worden. De komende tijd ligt de focus ook op het (cijfermatig) nog meer inzichtelijk maken van het energieverbruik en de besparingen die behaald worden op dit gebied.

Via onder andere de Green deals en deelname aan de landelijke Campagne Zorg voor Energie zet Libra zich in om meer bewustwording te creëren op het gebied van duurzaamheid.

11. Toekomstparagraaf

Voor een financiële vooruitblik wordt verwezen naar paragraaf 4.3. Hieronder wordt kort ingegaan op het strategisch traject van Libra en Het verhaal van Libra.

11.1 Strategietraject

In 2022 is voorgesorteerd op een nieuw strategisch beleidsplan 2023-2026 dat begin 2023 zou worden vastgesteld. Dit onder andere aan de hand van een door AT Osborne gemaakte omgevingsanalyse voor Libra. Libra is in 2023 echter in een ander vaarwater terechtgekomen. Dit noopte tot een pas op de plaats. Daarnaast hebben binnen Libra in relatief korte tijd veel wisselingen plaatsgevonden. Een en ander heeft tot gevolg gehad dat het strategietraject on hold is gezet. In het jaar 2024 worden de voorbereidingen getroffen voor het starten van een nieuw strategisch traject. Doel is om in 2025 een nieuw strategisch beleidsplan vast te stellen.

11.2 Het Verhaal van Libra

In de afgelopen jaren is via het programma Libra Next Level een basis gelegd voor de toekomstvisie en de identiteit van Libra. Er zijn veel goede ingrediënten ontstaan voor de toekomst. In 2024 zetten we in op het 'Verhaal van Libra'. Dit verhaal brengt tot uiting waar Libra voor staat en waarin Libra en haar medewerkers uniek zijn. Dit verhaal wordt het fundament van denken en handelen binnen de organisatie. Vanuit dit verhaal worden de kernwaarden gezien en vertaalt naar gedrag dat bij Libra past en dat helpt om goede zorg te blijven leveren en de uitdagingen die op het pad van Libra komen, het hoofd te bieden.

1.b VERSLAG VAN DE INTERNE TOEZICHTHOUDER

Verslag 2023 Raad van Toezicht Libra R&A

1. Algemeen

Het jaar 2023 wordt gekenmerkt door personele veranderingen. De samenstelling van de Raad van Toezicht werd per 1 april 2023 grotendeels vernieuwd. Daarnaast stelde de Raad van Toezicht een nieuwe voorzitter Raad van Bestuur aan per 1 juni 2023. Daarmee stond 2023 voor de Raad van Toezicht onder andere in het teken van het leren kennen van de organisatie, de Raad van Bestuur, het management en de gremia.

Belangrijk onderwerp voor de nieuw samengestelde Raad van Toezicht in 2023 was de onveranderde financiële druk in combinatie met de financiële effecten van de nieuwe Cao-afspraken. In mei 2023 werd duidelijk dat de organisatie de focus op de afgesproken productie en op kostenbeheersing diende te leggen. Door middel van een reeks van maatregelen is de organisatie in staat gebleken de afgesproken productie voor 2023 te realiseren. De kostenbeheersing behoeft ultimo 2023 echter onveranderd de aandacht. Deze samenloop van factoren heeft ertoe geleid dat ook de bank Libra nauwkeurig heeft gevolgd. Het blijft noodzakelijk scherp op de financiën te sturen.

In 2023 is via het Next Level cultuurprogramma binnen Libra verder gewerkt aan de structuur en cultuur om daarmee Libra toekomstbestendig te maken. Het in 2022 door de vorige bestuurders ontwikkelde strategisch beleid is aangehouden en niet geïmplementeerd in 2023. In 2024 worden door de Raad van Bestuur voorbereidingen getroffen voor het starten van een nieuw strategisch traject. Mede gelet hierop heeft de Raad van Bestuur met de Raad van Toezicht begin 2024 een themasessie gepland over strategie en samenwerken. Het doel is dat in 2025 een nieuw strategisch beleidsplan wordt vastgesteld en ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Raad van Toezicht.

Tijdens de overleggen van de Raad van Toezicht met de Raad van Bestuur lag de focus vooral op de volgende binnen Libra benoemde vier pijlers:

- de voorbereidingen in het kader van de implementatie van het nieuwe EPD voor de MSR;
- de voorgenomen bouwprojecten van Libra;
- een doelmatige bedrijfsvoering, waarbij opbrengsten en kosten met elkaar in evenwicht zijn;
- Libra Next Level, waarbij vooral wordt ingezet op vertaling van de kernwaarden van Libra in gedrag en datgene wat medewerkers en leidinggevenden nodig hebben om met plezier en voldoening hun werk voor de cliënten te kunnen doen.

2. Taak en werkwijze

De Raad van Toezicht van Libra houdt integraal toezicht op het bestuur en de besturing van de organisatie, op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algehele gang van zaken binnen de organisatie. De wijze waarop zij dit doet, heeft de Raad van Toezicht uitgewerkt in een toezichtvisie. De toezichtvisie is opgesteld op basis van de Governancecode Zorg en de NVTZ-voorschriften.

De vier kerntaken van de Raad van Toezicht zijn:

- het houden van toezicht;
- een advies- en klankbordfunctie;
- het bewaken van de maatschappelijke doelstelling en inbedding van Libra in de lokale en regionale samenleving;
- de werkgeversfunctie voor de Raad van Bestuur.

De Raad van Toezicht bestaat uit vijf onafhankelijke leden en kenmerkt zich door complementariteit; het elkaar aanvullen vanuit een diversiteit aan deskundigheid en competenties. Vertrouwen staat centraal in de toezichtvisie, hetgeen in de ogen van de Raad een essentiële voorwaarde is voor het goed functioneren van toezicht.

De Raad van Toezicht bewaakt primair het naleven van de doelstellingen van de organisatie, waarbij het de verantwoordelijkheid is van de bestuurder deze te realiseren.

In de rol als toezichthouder zijn de volgende elementen voor de Raad van Toezicht-leden leidend:

- **De individuele cliënt staat centraal.** De Raad van Toezicht wil erop toezien dat de organisatie goed luistert naar de cliënt en dat de geleverde zorg aan de cliënt binnen heldere kaders een professionele invulling krijgt. Dit doet Libra in vertrouwen, met aandacht én met respect.
- **De continuïteit van de organisatie is gewaarborgd.** De organisatie is ook op lange termijn succesvol. Dit kan de organisatie bereiken door tevreden cliënten, een veilige cultuur en geëngageerde professionele medewerkers, die verantwoordelijkheid voor goede zorg kunnen nemen en kunnen dragen. Een (financieel) gezonde en duurzame bedrijfsvoering en werken conform wet- en regelgeving ("compliant") is een andere voorwaarde. De Raad van Toezicht ziet erop toe, dat de financiële middelen goed worden beheerd en optimaal worden ingezet ten behoeve van alle cliënten van Libra.
- **De organisatie staat in verbinding met de maatschappij.** De Raad van Toezicht ziet erop toe dat de organisatie in het behalen van haar eigen doelstellingen steeds handelt in afstemming met externe ontwikkelingen en de belangen van alle belanghebbenden ("stakeholders").

De Raad van Toezicht vult het toezichthouderschap in vanuit betrokkenheid bij Libra's stakeholders en in het bijzonder bij de cliënten. Om invulling te geven aan waarden gedreven toezicht is de Raad van Toezicht onder andere betrokken bij:

- de vormgeving van het Strategisch beleid met bestuurder, management en gremia;
- periodiek overleg met Cliëntenraad, Ondernemingsraad, Directieteam en Bestuur Medische Staf;
- het voldoen aan wet- en regelgeving en risicobeheersing;
- de uitvoering van de maatschappelijke doelstellingen;
- continuïteit van het bestuur van de organisatie (in de rol van werkgever van het bestuur);
- financiële verslaglegging, projecten en treasurybeleid (beheer van de geldstromen, o.a. via de Auditcommissie);
- kwaliteit van zorg (o.a. via de Commissie Kwaliteit & Veiligheid);
- het personeelsbeleid (o.a. via de Commissie Human Resources);
- het perspectief van de externe stakeholders van Libra.

Het Reglement Raad van Toezicht regelt, mede in aanmerking nemend de Governancecode Zorg, onder meer de samenstelling, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, het overleg, de besluitvorming en de werkwijze van de Raad van Toezicht. Via een informatieprotocol wordt bewaakt dat de Raad van Toezicht tijdig de benodigde informatie krijgt om zijn taken te kunnen vervullen.

De Raad van Toezicht evalueert jaarlijks zijn eigen functioneren, om het jaar onder begeleiding van een externe deskundige. Als gevolg van de wijziging van de samenstelling van de Raad van Toezicht in de loop van het jaar, is in 2023 geen zelfevaluatie uitgevoerd.

3. Samenstelling, nevenfuncties en bezoldiging

De samenstelling van de Raad van Toezicht is, zoals hiervoor opgemerkt, in 2023 gewijzigd. De Raad bestaat in principe uit vijf leden. In onderstaand overzicht is weergegeven welke personen in 2023 tot de Raad van Toezicht behoorden.

Naam	Functie Raad van Toezicht Libra	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
J. H. Colijn	Voorzitter Raad van Toezicht (t/m 31-03-2023)	Raad van Bestuur a.i. Stichting Timo J.H. Colijn Bestuur & Advies	Docent & Supervisor Governance – Changemanagement Rino-Zuid Arbiter Governance Commissie Scheidsgerecht Gezondheidszorg Vice-voorzitter Raad van Toezicht Amsterdam UMC Foundation Senior Expert PUM (Health) Strategy & Operations
E.M. van Zoelen	Lid Raad van Toezicht Lid Auditcommissie Lid Commissie K&V (t/m 31-03-2023)	Global practice leader Performance Analytics & Digital Transformation (Philips)	Mentor fulltime MBA programma Erasmus RSM
R. Hendriks	Lid Raad van Toezicht Voorzitter Commissie K&V-HR (t/m 31-12-2023)	Geen (gepensioneerd)	Vice-voorzitter Raad van Toezicht Zorgcentrum Beek en Bos Lid Raad van Toezicht Stichting Groep Oosterpoort
M. Cornelis	Lid Raad van Toezicht Voorzitter Auditcommissie (vanaf 01-09-2017)	CFO Pro Industry	Lid Raad van Commissarissen Stichting Alwel
L.B. de Beukelaar	Voorzitter Raad van Toezicht (vanaf 01-04-2023)	Voorzitter Raad van Bestuur Groene Hart Ziekenhuis	Vice-voorzitter Raad van Toezicht Stichting Laurens Arbiter Scheidsgerecht Zorg Bestuurslid (penningmeester) Bestuur Dutch Hospital Data
M.L. van der Kruis	Lid Raad van Toezicht Lid Commissie K&V-HR (vanaf 01-04-2023)	Voorzitter Raad van Bestuur SOVAK	Lid Raad van Toezicht Koning Willem I College Voorzitter Bestuur kennisplatform EVB+
A. Govaert	Lid Raad van Toezicht Lid Auditcommissie (vanaf 01-04-2023)	CIO UMCG	

De Raad van Toezicht werkt volgens een rooster van aftreden. Leden worden voor vier jaar benoemd en zijn eenmalig herbenoembaar voor nog eens vier jaar.

- Mevrouw Colijn: benoemd in 2015, tweede termijn is geëindigd in 2023.
- De heer Van Zoelen: benoemd in 2021, eerste termijn is geëindigd in 2023.
- Mevrouw Hendriks: benoemd in 2018, tweede termijn is geëindigd eind 2023.
- De heer De Beukelaar: benoemd in 2023, eerste termijn eindigt in 2027.
- De heer Cornelis: benoemd in 2017, tweede termijn eindigt in 2025.
- Mevrouw Van der Kruis: benoemd in 2023, eerste termijn eindigt in 2027.
- De heer Govaert: benoemd in 2023, eerste termijn eindigt in 2027.

Met het vertrek van mevrouw R. Hendriks ontstond per 1 januari 2024 een vacature. Daarom is in 2023 in wervings- en selectieprocedure gestart met een behulp van een onafhankelijk werving- en selectiebureau. Deze procedure heeft geresulteerd tot een nieuw lid, mevrouw M. Schouten. Per 1 januari 2024 heeft mevrouw Schouten de HR-portefeuille van mevrouw Hendriks overgenomen.

Integriteit en een onafhankelijke opstelling vormen essentiële elementen van het profiel en dat betekent dat het lid van de Raad van Toezicht in de uitoefening van de functie op geen enkele wijze belang heeft bij de stichting. In de (neven)functies van de leden is geen sprake van enige belangenverstrengeling tussen leden van de Raad van Toezicht en Libra.

De Raad van Toezicht kent een aantal commissies. Gelet op de samenloop van onderwerpen is medio 2023 besloten de Commissie Kwaliteit & Veiligheid RvT en de Commissie HR RvT samen te voegen tot een nieuwe commissie: de Commissie Kwaliteit & Veiligheid – HR RvT. Daarnaast kent de Raad van Toezicht de Auditcommissie. Elke commissie is gericht op specifieke thema's als voorbereiding op besluitvorming door de gehele Raad van Toezicht. De commissies rapporteren hun bevindingen aan de Raad van Toezicht.

Aan de commissievergaderingen nemen tevens de Raad van Bestuur deel en relevante vertegenwoordigers uit de organisatie.

De voorzitter en vice-voorzitter van de Raad van Toezicht voeren jaarlijks de beoordelings- en functioneringsgesprekken met de Raad van Bestuur waarin naast het leiden van de ontwikkeling van de organisatie ook de persoonlijke ontwikkeling van de bestuurder besproken wordt.

De bezoldiging van de voorzitter en leden van de Raad van Toezicht bedraagt 12% respectievelijk 8% van de bezoldiging van de bestuurder en past daarmee binnen de kaders van de WNT.

4. Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van Libra bestond begin 2023 uit twee bestuurders, mevrouw M.L. Vossen de heer H. Luik (bestuurder a.i.). Mevrouw Vossen heeft de Raad van Toezicht laten weten Libra te zullen verlaten in maart 2023. Daarom heeft de Raad van Toezicht de inzet van de heer Luik verlengd tot 1 juni 2023 en is de werving van een nieuwe bestuurder gestart. Per 1 juni 2023 is mevrouw W.M. Nijdam als nieuwe bestuurder van Libra aangetreden. De Raad van Toezicht dankt mevrouw Vossen en de heer Luik voor hun inzet.

5. Bijeenkomsten in 2023

De Raad van Toezicht heeft in 2023 vier keer regulier vergaderd. Hierbij was steeds de voltallige Raad van Toezicht aanwezig met uitzondering van één vergadering waaraan de heer E.M. van Zoelen niet deelnam. Voor de nieuwe leden van de Raad van Toezicht werd in juni 2023 een extra bijeenkomst gepland om kennis te maken met de organisatie. Daarnaast zijn de nieuwe leden in het kader van het inwerkprogramma voorafgaand aan de RvT-vergadering van 19 december 2023 op locatie Leijpark rondgeleid. Hierover is verslag uitgebracht in de vergadering van de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht heeft o.a. de volgende onderwerpen besproken en waar nodig goedgekeurd tijdens haar vergaderingen:

- De begroting en het jaarplan (goedkeuring), alsmede periodieke voortgangsrapportages
- De jaarrekening en bestuursverslag (goedkeuring) en managementletter, in aanwezigheid van de externe accountant Deloitte
- Relatie met de bank (intensief beheer)
- Nieuw treasurybeleid (goedkeuring)
- De implementatie en voortgang van het cultuurprogramma Libra Next Level
- Samenwerkingsverbanden met Adelante (revalidatie en audiologie) en Archipel (ouderenzorg)
- De beëindiging van Roosterplatform
- Aanschaf van een EPD
- Wijziging van de statuten
- Wijzigingen reglement RvB en reglement Raad van Toezicht
- Benoeming nieuwe leden raad van toezicht
- Benoeming raad van bestuur
- Benoeming voorzitter Stichting Vrienden van Libra R&A
- Nieuw Informatieprotocol Raad van Toezicht
- Strategisch beleidsplan
- Grondverkoop Leijpark i.h.k.v. de grootschalige vastgoedontwikkelingen die daar op stapel staan op initiatief van het ETZ (goedkeuring)
- Externe Audit DNV
- Aanpassing van de samenstelling en structuur van de commissie Kwaliteit en Veiligheid en Commissie HR
- Toetreden Libra tot de Coöperatie Vroege Interventie UA in verband met opheffen van de Stichting Vroege Interventie (goedkeuring)
- Bezoldiging van het bestuur en toezichthouder

De Auditcommissie RvT heeft in 2023 vijf keer vergaderd. De belangrijkste onderwerpen waren de relatie met de bank (intensief beheer), de accountantscontrole en de opvolging van aanbevelingen, de jaarrekening 2022, de begroting 2024, de voortgang van het project EPD, informatiebeveiliging met stand van zaken implementatie NEN7510, het frauderisicobeleid, de bankconvenanten, treasury en de vastgoedontwikkelingen. De externe accountant Deloitte was aanwezig bij het bespreken van de managementletter en de jaarrekening.

In 2023 zijn de Commissies Kwaliteit & Veiligheid RvT en HR RvT zoals hierboven vermeld samengevoegd tot de Commissie K&V-HR RvT. Deze commissie in de nieuwe samenstelling heeft één keer vergaderd. De belangrijkste onderwerpen waren het cultuurprogramma Libra Next Level, programboards Kwaliteit & Veiligheid, HR & Opleiden, Onderzoek & Ontwikkeling, strategiekaart Kwaliteit 2023-2026, terugkoppeling van een externe audit, calamiteitenmeldingen en de jaarkalender 2024.

Naast de vergaderingen van de Raad van Toezicht en de commissies heeft de Raad van Toezicht in 2023 vergaderd met de Cliëntenraad, de Ondernemingsraad, het Bestuur Medische Staf en het Directieteam. De belangrijkste onderwerpen betroffen de algehele gang van zaken bij Libra, de lopende projecten en de benoeming van een nieuwe bestuurder.

De Raad van Toezicht bedankt alle medewerkers en de bestuurders van Libra voor hun inspanningen van het afgelopen jaar.

2 JAARREKENING

2.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-2023	31-dec-2022
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1		
- kosten van ontwikkeling		503.757	1.226.503
- concessies, vergunningen en intellectuele eigendom		269.633	267.078
Totaal immateriële vaste activa		<u>773.390</u>	<u>1.493.582</u>
Materiële vaste activa	2		
- bedrijfsgebouwen en -terreinen		13.267.607	14.002.546
- machines en installaties		3.163.437	3.493.513
- andere vaste bedrijfsmiddelen		4.466.786	4.427.244
- vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald		48.327	0
- niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar		52.534	92.140
Totaal materiële vaste activa		<u>20.998.691</u>	<u>22.015.443</u>
Totaal vaste activa		21.772.081	23.509.025
Vlottende activa			
Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5	1.443.245	1.912.333
Vorderingen	6		
- op handelsdebiteuren		3.117.346	2.789.187
- nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten		6.410.409	4.186.984
- overige vorderingen		3.111.025	4.773.569
- overlopende activa		361.283	264.531
Totaal vorderingen		<u>13.000.063</u>	<u>12.014.271</u>
Liquide middelen	8	3.566.373	5.273.386
Totaal vlottende activa		18.009.681	19.199.990
Totaal activa		<u><u>39.781.762</u></u>	<u><u>42.709.014</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
- stichtingskapitaal	10	180	180
- (andere) wettelijke en statutaire reserve			
- wettelijke		514.291	1.228.949
- overige reserves		9.772.370	10.903.912
Totaal eigen vermogen		<u>10.286.841</u>	<u>12.133.041</u>
Vorzieningen			
- overige	11	1.646.639	1.082.770
Totaal voorzieningen		<u>1.646.639</u>	<u>1.082.770</u>
Langlopende schulden (nog voor meer dan 1 jaar)			
- schulden aan banken	12	5.103.718	12.273.269
Totaal langlopende schulden		<u>5.103.718</u>	<u>12.273.269</u>
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
- schulden aan banken	13	7.169.551	1.501.218
- schulden aan leveranciers en handelskredieten		1.521.985	1.325.997
- belastingen en premies sociale verzekeringen		2.328.679	1.996.566
- schulden ter zake pensioenen		1.073.237	1.053.273
- overige schulden		10.224.779	10.940.840
- overige passiva		426.333	402.040
Totaal kortlopende schulden		<u>22.744.564</u>	<u>17.219.934</u>
Totaal passiva		<u><u>39.781.762</u></u>	<u><u>42.709.014</u></u>

2.2 GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

	<u>Ref.</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	16		
Zorgverzekeringswet	16.1	53.946.267	49.628.424
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS- subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurige zorg	16.3	650.664	468.887
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	19	5.142.567	5.130.121
		<u>59.739.498</u>	<u>55.227.432</u>
Netto omzet / Som der bedrijfsopbrengsten		59.739.498	55.227.432
BEDRIJFSLASTEN:			
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	21	1.758.032	1.973.061
Lonen en salarissen	22	38.038.531	33.949.553
Sociale lasten	22	6.400.436	5.603.722
Pensioenlasten	22	3.165.036	3.076.583
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	23	2.114.600	2.142.575
Overige waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa	24	1.315.179	0
Overige bedrijfskosten	26	8.400.685	8.012.975
Som der bedrijfslasten		<u>61.192.499</u>	<u>54.758.469</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		-1.453.001	468.963
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	27	34.852	273.177
Rentelasten en soortgelijke kosten	27	-428.051	-502.374
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>-1.846.200</u></u>	<u><u>239.766</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2023</u>	<u>2022</u>
		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Wettelijke en statutaire reserves		-714.658	329.767
Algemene / overige reserves		-1.131.542	-90.001
		<u><u>-1.846.200</u></u>	<u><u>239.766</u></u>

2.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023

	Ref.	€	2023 €	€	2022 €
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			-1.453.001		468.963
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	23	3.341.103		2.142.575	
- mutaties voorzieningen	11	<u>563.869</u>		<u>-791.230</u>	
			3.904.972		1.351.345
Veranderingen in werkkapitaal:					
- mutatie onderhanden zorgtrajecten	5	469.088		222.931	
- vorderingen	6	-985.792		1.007.490	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	13	<u>-406.862</u>		<u>1.634.310</u>	
			<u>-923.566</u>		<u>2.864.731</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			1.528.405		4.685.039
Ontvangen interest	27	34.852		273.177	
Betaalde interest	27	<u>-442.279</u>		<u>-516.603</u>	
			<u>-407.427</u>		<u>-243.426</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			1.120.978		4.441.613
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	2	-1.200.707		-782.051	
Investerings immateriële vaste activa	1	<u>-126.066</u>		<u>-571.123</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-1.326.773		-1.353.174
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Aflossing langlopende schulden	12	<u>-1.501.218</u>		<u>-1.501.218</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-1.501.218		-1.501.218
Mutatie geldmiddelen			<u><u>-1.707.013</u></u>		<u><u>1.587.221</u></u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	8		5.273.386		3.686.165
Stand geldmiddelen per 31 december	8		<u>3.566.373</u>		<u>5.273.386</u>
Mutatie geldmiddelen			-1.707.013		1.587.221

Toelichting:

Er is gebruik gemaakt van de indirecte methode.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

2.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

Stichting Libra Revalidatie & Audiologie (hierna: Libra) is statutair (en feitelijk) gevestigd te Eindhoven op adres Toledolaan 2, 5629 CC Eindhoven, en is geregistreerd onder KVK-nummer 18065595.

Libra heeft locaties voor specialistische revalidatie in Eindhoven (locatie Blixembosch), Weert en Tilburg (locatie Leijpark). Locaties voor audiologie bevinden zich in Eindhoven, Tilburg, Breda en Uden.

De belangrijkste activiteit van Libra is het aanbieden van gespecialiseerde revalidatiezorg in Zuidoost- en Midden-Brabant en Noord-Limburg. De doelstelling van de behandeling en de zorg van Libra is dat de klant zo volwaardig mogelijk kan deelnemen aan de samenleving en zo zelfstandig mogelijk kan leven.

De sector Audiologie van Libra is gespecialiseerd in diagnostiek, begeleiding en advies bij auditieve en communicatieve problemen.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2023.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojW).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Doorlopende nummering

Libra heeft gebruik gemaakt van een algemeen model jaarrekening document wat is opgesteld volgens de bepalingen van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG. Doordat diverse jaarrekeningposten en –toelichtingen niet van toepassing zijn is er geen opeenvolgende nummering door heel de jaarrekening.

Continuïteitsveronderstelling 2023

Er bestaat een risico dat de bank overgaat tot het opeisen van de verstrekte financiering. Daarmee is er sprake van een onzekerheid van materieel belang dat Stichting Libra R&A niet aan haar verplichtingen kan voldoen, indien de verstrekte financiering door de ING bank wordt opgeëist. De ING Bank heeft voorwaarden gesteld voor de verlenging van de Kredietovereenkomst tot 1 november 2024. De voorwaarden voor verdere verlenging na 1 november 2024 zijn nog niet bekend.

Gelet op de getroffen maatregelen (zie ad.2 en ad.3) als ook het resultaat (€ 1,2 mln. positief tot en met mei 2024), heeft Libra R&A er echter alle vertrouwen in dat de met de bank gemaakte afspraken kunnen en zullen worden nagekomen. Derhalve is de jaarrekening opgesteld uitgaande van de onderstaande continuïteitsveronderstelling.

Voor het onderbouwen van de continuïteitsveronderstelling zijn drie aspecten van belang:

1. De ontwikkeling van de bancaire ratio's ten opzichte van de afgesproken ratio's
2. De liquiditeitsprognose voor de komende twaalf maanden
3. Ontwikkelingen 2024 en verder

Ad 1.

Libra R&A heeft met de ING Bank een drietal financiële ratio's afgesproken. In onderstaand overzicht is de realisatie van deze ratio's opgenomen inclusief de verwachting op basis van de begroting 2024.

Ratio	Bancaire norm	Werkelijk 2023	Verwachting o.b.v. begroting 2024	O.b.v. prognose Q1 - 2024
Solvabiliteit	Minimaal 25%	25,86%	27,45%	29,54%
Leverage ratio	Maximaal 4,00	4,40	2,66	1,90
DSCR	Minimaal 1,20	1,04	1,79	2,17

De bancaire ratio's, DSCR en Leverage Ratio, die met de ING Bank zijn afgesproken, zijn niet behaald over 2023. Hiervoor is een waiver verstrekt door de ING bank d.d. 5 juli 2024.

De waiver wordt verstrekt onder voorwaarden, waaronder de voorwaarde dat het resultaat van Libra R&A verbetert. De overige voorwaarden van ING betreffen;

1. Het op maandbasis verstrekken van liquiditeitsprognoses en maandrapportages.
2. Financiële doorrekening en rapportage vastgoedscenario's (zijn verstrekt).
3. Het rendement verbeteringsplan om te komen tot de in de meerjarenbegroting 2024-2026 opgenomen positieve ombuiging van het rendement van € 1 miljoen (is verstrekt).
4. Uiterlijk 1 september 2024 aan te leveren; een aangepaste meerjarenbegroting waarin het scenario is doorgerekend wanneer Libra er niet in slaagt de ombuiging van € 1 miljoen te realiseren en/of er andere tegenvallende ontwikkelingen zijn.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

2.4.1 Algemeen

Ad 2.

Ultimo 2023 hebben twee leningen die bij de ING Bank zijn afgesloten een looptijd korter dan één jaar. Deze leningen kennen een restschuld ultimo 2023 van in totaal € 6,4 miljoen.

Eén van de leningen met een restant hoofdsom ultimo 2023 van € 4,2 miljoen is vervallen per 1 april 2024. Met de ING bank is overeengekomen dat deze lening is verlengd tot 1 november 2024 tegen een rentepercentage van 5,7%. De andere lening kent een looptijd tot 1 november 2024 en heeft op dat moment een restschuld van € 2 miljoen.

Libra R&A wil beide leningen verlengen en heeft dit besproken met de ING Bank.

De herfinanciering van deze leningen is afhankelijk van de voorwaarden die de ING Bank heeft gesteld en die onder het punt ad 1 zijn benoemd. Libra R&A verstrekt op verzoek van de bank regelmatig informatie, namelijk financiële maandrapportages, waarin begrepen exploitatie, balans en kasstroom. Een definitief ombuigingsplan wordt per 1 september opgesteld en besproken met de bank om te komen tot de in de MJB 2024-2026 opgenomen rendementsverbetering van € 1 miljoen.

Libra R&A focust vanaf 2024 op een structureel resultaat van 2% en heeft hiervoor een ombuigingsplan opgesteld wat moet leiden tot een ombuiging van € 1 miljoen, te realiseren vanaf 2025. Dit plan bestaat uit;

- Inzet duurzame doelmatigheidsverbeteringen door meer grip op capaciteit en het verhogen van productiviteit van professionals. Hiermee wordt meer wendbaarheid bereikt.
- Inzet extern adviesbureau om de extra kansen te benoemen voor resultaatverbetering.
- Tarieferijking vanaf 2025, zoals aangekondigd door de Nza voor de medisch specialistische revalidatie.
- De te maken vastgoedkeuzes voor de middellange termijn.

Het renterisico is beperkt in 2024. Het vastgoed van Libra R&A is gefinancierd met langlopende financieringen met een voor langere termijn overeengekomen vaste rente en naast de twee aflopende ING-leningen betreft het bij het WFZ geborgde geldleningen. Naast de verlenging van beide ING-leningen loopt in het najaar van 2024 een geborgde geldlening volledig af met een oorspronkelijk geleend bedrag ad. € 1,7 miljoen.

Beheersing van het liquiditeitsrisico vindt plaats door te streven naar voldoende liquiditeitsbuffer en het zorgdragen voor voldoende cashflow. De liquiditeitspositie tot en met juni 2025 laat zien dat er geen liquiditeitstekort ontstaat, ervan uitgaande dat de leningen niet worden opgeëist door de bank. Er wordt geen gebruik gemaakt van de kredietfaciliteit van € 3 miljoen bij de huisbankier. Zekerheden zijn gesteld door met verzekeraars contractafspraken te maken over 2024 en in een aantal gevallen tot en met 2025. Hierdoor kan bevoorschotting plaatsvinden door zorgverzekeraars en de kredietfaciliteit bij de bank kan zorgdragen dat er geen liquiditeitstekort ontstaat. Bevoorschotting door verzekeraars is mogelijk op gereed zijnde producten, onderhanden werk en landelijke bevoorschottingsafspraken omtrent een continuïteitsregeling 2022. Het gemiddeld banksaldo zal volgens deze liquiditeitsprognose circa € 2,9 miljoen positief bedragen. Dit bedrag is nog exclusief een aangekondigde positieve tariefferijking door de Nza voor de revalidatietarieven, definitieve vaststelling door de Nza volgt in september 2024.

Ad 3.

Libra R&A heeft voor 2024 een positief resultaat begroot, gebaseerd op 0,7% rendement. Daarbij is rekening gehouden met productieverlies door de implementatie van het EPD voor de revalidatie. Het realiseren van deze positieve begroting zorgt voor voldoende werkkapitaal en het behalen van de bancaire ratio-normen. Op basis van de prognose 2024 voldoet Libra R&A ruimschoots aan de verwachtingen om de bancaire ratio-normen te behalen. Het resultaat ontwikkelt zich positief. Op basis van het eerste kwartaal 2024 is de prognoseverwachting € 1,3 miljoen positief, nog rekening houdend met een omzetverlies van € 0,7 miljoen voor de implementatie van een nieuw EPD. In juni 2024 is bekend geworden dat het EPD in het voorjaar 2025 wordt geïmplementeerd, daarmee verwacht Libra geen omzetverlies over 2024.

Het resultaat tot en met mei 2024 bedraagt € 1,2 miljoen positief. We verwachten het jaar ruim boven budget af te sluiten. Daarmee zet Libra R&A een opwaartse positieve lijn voort.

Gezien de resultaatontwikkeling 2024 (ad. 3) en de liquiditeitsontwikkeling tot medio 2025 (ad. 2) waarbij sprake zal zijn van tariefverbetering MSR is de verwachting dat Libra in staat is haar bedrijfsvoering te continueren en haar verplichtingen na te komen.

Stelselwijzigingen

De jaarrekening 2023 is opgesteld op basis van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

2.4.1 Algemeen

Grondslagen: specifieke schattingen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van gemaakte afspraken en opgestelde regelingen in het kader van COVID-19, zoals de CB-regeling (continuïteitsbijdrage) en de hardheidsclausule.

De beoogde doelstellingen en de strekking voor al deze regelingen zijn helder. Echter, de nadere uitwerking en wijze van verantwoorden en beschikken zijn op dit moment nog niet voor alle regelingen helder uitgewerkt. Eventuele onzekerheden in dat kader zijn in de jaarrekening verwerkt en toegelicht, gelijk aan de verwerking en toelichting van reguliere schattingen die normaliter worden gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening.

Categorale instellingen maken jaarlijks een schatting om reguliere zorgcontracten met zorgverzekeraars op schadelastjaar te vertalen naar boekjaren. Deze schatting is in belangrijke mate gebaseerd op ervaringscijfers. Ook ten aanzien van de CB-regeling geldt dat een vertaling van schadelastjaar naar boekjaar dient plaats te vinden.

In de jaarrekening 2023 heeft de toerekening van deze regelingen van schadelastjaar naar boekjaar, mits materieel en representatief, plaatsgevonden conform een toerekeningspercentage gebaseerd op ervaringscijfers uit het verleden. Dit als zijnde de beste door instelling Libra R&A meest passend geachte inschatting van de omzet in de jaarrekening 2023.

Vergelijking met voorgaand jaar

De vergelijkende cijfers over 2022 zijn aangepast omdat de samenstelling van het bestuur is gewijzigd waardoor er sprake is van feitelijke zeggenschap. Hierdoor ontstaat de verplichting tot consolideren van de steunstichting. Door de invoeging van de cijfers van Stichting Vrienden van Libra Revalidatie & Audiologie zijn zowel de beginbalans alsmede de vergelijkende cijfers aangepast als ware al sprake van de nieuwe situatie op 1-1-2022.

	Stichting Libra R&A		Stichting Vrienden van Libra R&A		Stichting Libra R&A geconsolideerde jaarrekening	
	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2022
Balanstotaal	39.684.956	42.602.514	96.806	106.500	39.781.762	42.709.014
Eigen vermogen	10.190.050	12.033.223	96.791	99.818	10.286.841	12.133.041
Opbrengsten	59.720.465	55.222.864	19.033	4.568	59.739.498	55.227.432
Resultaat	-1.843.173	255.823	-3.027	-16.057	-1.846.200	239.766

Verbonden rechtspersonen

Libra heeft de volgende verbonden stichting die vanaf de jaarrekening 2023 in de consolidatie betrokken is:

- Stichting Vrienden van Libra Revalidatie & Audiologie, gezeteld in Eindhoven.

Per 1 januari 2022 is de consolidatievrijstelling voor steunstichtingen vervallen. Volgens de statuten van deze stichting heeft Libra Revalidatie & Audiologie de mogelijkheid om de meerderheid van de bestuurders te kunnen benoemen of ontslaan en hierdoor feitelijk beleidsbepalend is in die andere (beleidsafhankelijke) maatschappij leidt dit met terugwerkende kracht vanaf 2022 tot een consolidatie verplichting.

De stichting heeft ten doel het doen bevorderen van (onderzoeks)projecten en activiteiten en het ter beschikking stellen van middelen, die direct of indirect ten goede komen aan de behandeling en/of de levenssfeer van mensen die gebruik maken van de dienstverlening van de te Eindhoven gevestigde Stichting Libra Revalidatie & Audiologie, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin van het woord.

De transacties van betekenis die Libra met verbonden partijen is aangegaan hebben onder normale marktvoorwaarden plaatsgevonden.

Libra kent verder geen verbonden partijen.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

2.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Toelichtingen landelijke issues omzetverantwoording 2023 Revalidatiesector

Omzetverantwoording: revalidatiecentra

Bij het bepalen van de DBC-omzet heeft Libra de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gevolgd zoals opgenomen in paragraaf 2.4.1 en de 'Handreiking rechtmatigheidscontroles MSZ 2023 versie 1.4'. De handreiking geldt als aanvulling op de door de Raad van Jaarverslaggeving, NZa en DBC-onderhoud opgestelde wet- en regelgeving. De handreiking omzetverantwoording revalidatiecentra is bedoeld ter ondersteuning van instellingen voor medisch specialistische revalidatie bij de opstelling van de jaarrekening. De handreiking is opgesteld door Revalidatie Nederland, in afstemming met de Coziek werkgroep Cure van de NBA (Nederlandse beroepsorganisatie van Accountants).

Toelichting omzetbepaling 2023

De Raad van Bestuur heeft de omzet en daarbij behorende balansposten naar beste weten bepaald en daarbij rekening gehouden met belangrijke schattingsfactoren en onzekerheden die landelijk een rol spelen en ook bij Libra van toepassing zijn.

a) Schadelastprognoses zorgcontractering

Door Libra zijn uit hoofde van zorgcontractering per schadelastjaar met zorgverzekeraars afspraken gemaakt over de zorgverlening en schadelast per schadelastjaar. Van alle per 31 december 2023 openstaande DBC's is bepaald welk schadelastjaar en welke zorgverzekeraar van toepassing is en is een inschatting gemaakt van de schadelast van de onderhanden werk positie. Uit de gefactureerde en nog te factureren omzet en de verwachte schadelast van de onderhanden werk positie is de totale schadelast per schadelastjaar per zorgverzekeraar bepaald. Deze uitkomsten zijn beoordeeld ten opzichte van de contractuele afspraken met zorgverzekeraars. Daar waar verwachte overschrijdingen van schadelastplafonds voorkomen, is een voorziening in mindering gebracht op het onderhanden werk in verband met verwerkte verliezen. Dit heeft plaatsgevonden naar rato van het aandeel van het schadelastjaar in het boekjaar.

b) Inschatting effecten materiële controles

Zorgverzekeraars hebben het recht om tot 5 jaar terug te controleren. Als gevolg van materiële nacontroles door zorgverzekeraars op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn vooralsnog onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

c) De waardering van het onderhanden werk DBC producten

De waarde van het onderhanden werk is bepaald op basis van de opbrengstwaarde per 31 december 2023 van de reeds uitgevoerde verrichtingen tot dat moment. Dit resulteert in een waarde van € 8.791.000. Op de waardering van het onderhanden werk voor schadelastjaar 2023 is een voorziening van € 295.000 in mindering gebracht uit hoofde van een ingeschatte plafondoverschrijding. Op basis van de beschikbare informatie en rekening houdende met de mate waarin de regeling concreet is heeft Libra een betrouwbare inschatting gemaakt die verwerkt is in de jaarrekening.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op onderhanden projecten en vooruitbetalingen op immateriële en materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 2,0 % - 20,0 %.
- Machines en installaties : 5,0 % - 10,0 %.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 5,0 % - 20,0 %.
- Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiele activa : 5,0 % - 10,0 %.
- Kosten van ontwikkeling : 14,3 %
- Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom : 20,0 %

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen

Groot onderhoud

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen. Regulier onderhoud komt ten laste van de exploitatie.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen met een duurzaam karakter. Dit doet zich voor bij wijzigingen in omstandigheden die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto-kasstroom die het actief naar verwachting zal genereren, of de bij verkoop te realiseren directe opbrengstwaarde indien deze hoger is.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde (= de hoogste van enerzijds de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen en anderzijds de directe opbrengstwaarde), worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Waardering vaste activa

In 2024 is door Libra R&A conform RJ 121.201 onderzoek gedaan naar indicaties voor een bijzondere waardevermindering van de vaste activa per 31-12-2023. Uit dit onderzoek is gebleken dat er geen aanwijzingen zijn voor een bijzondere waardevermindering.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vorraden

De voorraden zijn, gezien de geringe (financiële) omvang en de beperkte invloed van de voorraadmutaties op het resultaat, op nihil gewaardeerd.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten en AP's

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's / DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde van de DBC / DBC-zorgproduct. De productie van het onderhanden werk is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC's / DBC-zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Op het onderhanden werk worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht. Ook voorzieningen in het kader van omzetsuanceringen worden in mindering gebracht op het onderhanden werk.

Vorderingen

De eerste waardering van vorderingen is tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. (Door toepassing van de effectieve rentemethode worden transactiekosten als onderdeel van de amortisatie in de winst- en verliesrekening verwerkt). De vervolgwaaardering van vorderingen is tegen geamortiseerde kostprijs (indien geen sprake van agio/disagio of transactiekosten dan geamortiseerde kostprijs gelijk aan nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. De voorziening is statisch bepaald.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Binnen het eigen vermogen wordt onderscheid gemaakt tussen Stichtingskapitaal, wettelijke reserves en Algemene en overige reserves.

Kapitaal

Onder stichtingskapitaal is opgenomen het bij oprichting van de Stichting ingebracht kapitaal.

Wettelijke reserve

De wettelijke reserves bestaan uit een wettelijke reserve voor geactiveerde ontwikkelingskosten. Deze reserve kent eenzelfde omvang als de boekwaarde van de onder de immateriële vaste activa opgenomen ontwikkelingskosten.

Algemene en overige reserves

Onder Algemene en overige reserves is opgenomen dat deel van het eigen vermogen, waarover de bevoegde organen binnen de statutaire doelstellingen van de instelling vrij kunnen beschikken.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen, tenzij het effect van de tijdswaarde van geld niet materieel is (dan vindt waardering tegen nominale waarde plaats).

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen inclusief gratificaties bij pensionering. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3,20% (2022: 3,62%).

Voorziening langdurig zieken

Voor langdurig zieken is een voorziening gevormd op basis van de nominale waarde van de verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid (voor medewerkers die naar verwachting niet zullen terugkeren in het arbeidsproces), voorzover deze na 31 december 2023 vallen, gebaseerd op 100 % gedurende het eerste jaar en 70 % gedurende het tweede jaar. Bij de bepaling van deze voorziening is geen rekening gehouden met het effect van discontering aangezien dit minimaal is.

Voorziening WGA

Als een (ex-)werknemer na twee jaar nog altijd ziek is, bepaalt het UWV de mate van arbeidsongeschiktheid. Bij gedeeltelijke en niet duurzame volledige arbeidsongeschiktheid heeft de werknemer recht op een uitkering: de Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Werkgevers zijn verantwoordelijk voor de kosten van deze WIA (Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen)-uitkering. Er is een voorziening gevormd voor alle (ex-)werknemers die in aanmerking komen voor een WIA-uitkering welke is gewaardeerd tegen contante waarde.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorziening regeling generatiebeleid

De voorziening generatiebeleid betreft de contante waarde van de in de toekomst te betalen loonkosten waarvoor geen arbeidsprestatie meer wordt geleverd, inclusief af te dragen sociale premies en pensioenpremie.

De berekening is gebaseerd op de CAO ziekenhuizen, de verwachte deelname alsmede op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3,20%.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). De aflossingsverplichtingen van de langlopende schulden voor het komend jaar worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Libra kent geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Overige financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Financiële instrumenten die deel uitmaken van een handelsportefeuille

Financiële instrumenten (activa en verplichtingen) die worden aangehouden voor handelsdoeleinden worden gewaardeerd tegen reële waarde en wijzigingen in die reële waarde worden verantwoord in de winst- en verliesrekening. In de eerste periode van waardering worden toerekenbare transactiekosten als last in de resultatenrekening vermeld.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

2.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

De rechten en verplichtingen uit hoofde van meerjarige financiële contracten, zoals huurcontracten, operationele leasecontracten e.d. worden niet in de balans geactiveerd en gepassiveerd. De lasten die hieruit voortvloeien worden onder de bedrijfslasten verantwoord.

Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening

De omzet van DBC zorgproducten wordt bepaald op basis van de afgesloten en onderhanden productie, afgeleid naar zorgproducten. De afgeleide zorgproducten worden gewaardeerd tegen de met de zorgverzekeraar overeengekomen verkoopprijzen. De waardering van de afgesloten en onderhanden DBC-zorgproducten worden per zorgverzekeraar en per schadelastjaar afgezet tegen de gemaakte contractafspraken, rekening houdend met de totale verwachte schadelast per schadelastjaar.

Indien noodzakelijk, wordt er per zorgverzekeraar een correctie op de gerealiseerde omzet uitgevoerd middels voorziening op onderhanden projecten.

Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit opbrengsten (incl. subsidies) anders dan uit zorgprestaties en maatschappelijke ondersteuning. De overige opbrengsten kunnen worden verdeeld in opbrengsten voor het leveren van goederen en opbrengsten voor het leveren van diensten.

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

De belangrijkste overige bedrijfsopbrengsten hebben betrekking op verhuur van onroerend goed, detachering van personeel en restaurantopbrengsten.

2.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de instelling zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Libra heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Libra. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Libra betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Voor pensioenfonds geldt regelgeving met betrekking tot de vereiste dekkingsgraad.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. In januari 2024 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 111,80%. Het bestuur van PFZW heeft besloten om de pensioenpremie per 1 januari 2024 niet te verhogen. Libra heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Libra heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Tevens is hieronder opgenomen het aandeel van de stichting in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen danwel ontvangen dividenden van deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend en waardeveranderingen van financiële vaste activa en effecten.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten en vallen vrij in de winst- en verliesrekening zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat Libra zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de instelling gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de instelling voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

2.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangen en betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

	<u>31-dec-2023</u>	<u>31-dec-2022</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Kosten van ontwikkeling	503.757	1.226.503
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	269.633	267.078
Totaal immateriële vaste activa	<u>773.390</u>	<u>1.493.582</u>
<i>Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	1.493.582	991.836
Bij: investeringen	587.696	571.123
Af: afschrijvingen	81.384	69.377
Af: desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31 december	<u>773.390</u>	<u>1.493.582</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de immateriële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 2.6.a

2. Materiële vaste activa

	<u>31-dec-2023</u>	<u>31-dec-2022</u>
<i>De specificatie is als volgt:</i>	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	13.267.607	14.002.546
Machines en installaties	3.163.437	3.493.513
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	4.466.786	4.427.244
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	48.327	0
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	52.534	92.140
Totaal materiële vaste activa	<u>20.998.691</u>	<u>22.015.443</u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	22.015.443	23.536.212
Bij: investeringen	1.016.464	552.428
Af: afschrijvingen	2.033.216	2.073.197
Boekwaarde per 31 december	<u>20.998.691</u>	<u>22.015.443</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 2.6.b

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

5. Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-2023</u>	<u>31-dec-2022</u>
	€	€
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten A-segment	7.578.497	7.026.657
Onderhanden werk DBC's / DBC-zorgproducten B-segment	1.212.867	1.084.366
Af: ontvangen voorschotten	7.052.700	6.197.311
Af: voorziening onderhanden werk	295.419	1.380
Totaal onderhanden werk	<u>1.443.245</u>	<u>1.912.333</u>

De specificatie per categorie DBC's / DBC-zorgproducten is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's / DBC-zorgproducten	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-2023
	€	€	€	€
CZ	3.781.721	25.605	3.935.000	-178.884
VGZ	2.510.227	0	1.937.700	572.527
Zilveren Kruis	1.461.155	234.278	1.180.000	46.877
Menzis	278.607	0	0	278.607
DSW	277.796	0	0	277.796
ENO	8.170	0	0	8.170
ONVZ	199.365	13.999	0	185.366
Zorg en Zekerheid	27.190	0	0	27.190
Caresq	34.161	0	0	34.161
ASR	163.979	21.537	0	142.442
RMA	26.230	0	0	26.230
SZVK	3.976	0	0	3.976
Overige debiteuren	18.787	0	0	18.787
Totaal (onderhanden werk)	<u>8.791.364</u>	<u>295.419</u>	<u>7.052.700</u>	<u>1.443.245</u>

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

6. Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-2023</u>	<u>31-dec-2022</u>
	€	€
Op handelsdebiteuren	3.117.346	2.789.187
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	6.410.409	4.186.984
Overige vorderingen:		
- vorderingen op zorgverzekeraars	2.819.066	4.333.927
- vorderingen uit hoofde van transitie-regeling	156.023	38.424
- vorderingen uit hoofde van subsidies	33.401	290.090
- nog te ontvangen bedragen	102.535	111.128
Overlopende activa	361.283	264.531
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>13.000.063</u>	<u>12.014.271</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € 7.104 (2022: € 5.288).

Er zijn geen vorderingen met een looptijd > 1 jaar.

De post nog te ontvangen vorderingen op zorgverzekeraars (continuïteitsbijdrage) is gebaseerd op de bedragen opgenomen in de landelijk opgestelde addenda welke door beide partijen zijn ondertekend en heeft betrekking op de jaren 2020 tot en met 2022.

Specificatie:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-2022</u>
CB-2020	7.701	1.608.307
CB-2021	1.132.196	1.099.226
CB-2022	1.679.169	1.626.394
Totaal	<u>2.819.066</u>	<u>4.333.927</u>

De vorderingen op zorgverzekeraars en de schulden aan zorgverzekeraars in het kader van de CB-regelingen 2020 t/m 2022 zijn separaat gepresenteerd.

8. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-2023</u>	<u>31-dec-2022</u>
	€	€
Bankrekeningen	3.564.935	5.271.131
Kassen	1.415	2.240
Kruisposten	23	15
Totaal liquide middelen	<u>3.566.373</u>	<u>5.273.386</u>

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

10. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-2023</u>	<u>31-dec-2022</u>
	€	€
Stichtingskapitaal	180	180
Wettelijke en statutaire reserves	514.291	1.228.949
Algemene en overige reserves	9.772.370	10.903.912
Totaal eigen vermogen	<u>10.286.841</u>	<u>12.133.041</u>

Kapitaal

Het verloop in 2023 is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2023</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2023</u>
	€	€	€	€
Stichtingskapitaal Libra R&A	180	0	0	180
Totaal stichtingskapitaal	<u>180</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>180</u>

Wettelijke en statutaire reserves

Het verloop in 2023 is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2023</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2023</u>
	€	€	€	€
Wettelijke reserves:				
Geactiveerde ontwikkelingskosten Libra R&A	1.226.503	-722.746	0	503.757
Stg. Vrienden van Libra R&A	2.446	8.088	0	10.534
Totaal wettelijke en statutaire reserves	<u>1.228.949</u>	<u>-714.658</u>	<u>0</u>	<u>514.291</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop in 2023 is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2023</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2023</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
- Algemene reserve Libra R&A	10.806.540	-1.120.427	0	9.686.113
- Algemene reserve Stg. Vrienden van Libra R&A	97.372	-11.115	0	86.257
Totaal algemene en overige reserves	<u>10.903.912</u>	<u>-1.131.542</u>	<u>0</u>	<u>9.772.370</u>

Kapitaal

Het verloop in 2022 is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2022</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2022</u>
	€	€	€	€
Stichtingskapitaal Libra R&A	180	0	0	180
Totaal stichtingskapitaal	<u>180</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>180</u>

Wettelijke en statutaire reserves

Het verloop in 2022 is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2022</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2022</u>
	€	€	€	€
Wettelijke reserves:				
Geactiveerde ontwikkelingskosten Libra R&A	883.279	343.224	0	1.226.503
Stg. Vrienden van Libra R&A	15.903	-13.457	0	2.446
Totaal wettelijke en statutaire reserves	<u>899.182</u>	<u>329.767</u>	<u>0</u>	<u>1.228.949</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop in 2022 is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per 1-jan-2022</u>	<u>Resultaat- bestemming</u>	<u>Overige mutaties</u>	<u>Saldo per 31-dec-2022</u>
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
- Algemene reserve Libra R&A	10.893.941	-87.401	0	10.806.540
- Algemene reserve Stg. Vrienden van Libra R&A	99.972	-2.600	0	97.372
Totaal algemene en overige reserves	<u>10.993.913</u>	<u>-90.001</u>	<u>0</u>	<u>10.903.912</u>

PASSIVA

11. Voorzieningen

	Saldo per	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Oprenten en verandering disconterings- voet	Saldo per
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	1-jan-2023					31-dec-2023
	€	€	€	€	€	€
- jubileumverplichtingen	470.000	134.150	62.150	0	-15.000	527.000
- langdurig zieken	69.128	121.206	0	69.128	0	121.206
- WGA	223.456	205.576	0	0	-4.178	424.854
- generatiebeleid	320.186	318.645	49.578	0	-15.674	573.579
Totaal voorzieningen	1.082.770	779.577	111.728	69.128	-34.852	1.646.639

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

31-dec-2023

Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	121.206
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	1.525.433
hiervan > 5 jaar	966.793

Toelichting per categorie voorziening:

De voorziening jubileumverplichtingen is gewaardeerd tegen contante waarde en omvat de toekomstige verplichting, die Libra heeft inzake jubileumuitkeringen. Bij de bepaling van de omvang van de voorziening is, op basis van ervaringscijfers, rekening gehouden met het personeelsverloop.

Er is een voorziening voor langdurig zieken tegen nominale waarde opgenomen voor de verplichting die Libra heeft om in de toekomst (maximaal 2 jaar) de beloningen aan personeelsleden door te betalen die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. Bij de bepaling van deze voorziening is geen rekening gehouden met het effect van discontering aangezien dit minimaal is.

De voorziening WGA is gepresenteerd onder de voorzieningen omdat bij de berekening hiervan is uitgegaan van een looptijd van maximaal 10 jaar.

De voorziening generatiebeleid is gewaardeerd tegen contante waarde en omvat de toekomstige verplichting die Libra heeft inzake het doorbetalen van de helft van de niet gewerkte tijd (80% werken i.r.t. 90% uitbetalen) en de helft van de pensioenpremie tot 100% (90% uitbetalen i.r.t. 100% opbouw pensioen). Bij de bepaling van de omvang van de voorziening is, op basis van ervaringscijfers, rekening gehouden met het personeelsverloop.

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

12. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>31-dec-2023</u>	<u>31-dec-2022</u>
	€	€
Schulden aan banken	5.103.718	12.273.269
Totaal langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)	<u>5.103.718</u>	<u>12.273.269</u>

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Stand per 1 januari	13.774.487	15.275.705
Af: aflossingen	1.501.218	1.501.218
Stand per 31 december	<u>12.273.269</u>	<u>13.774.487</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar (*)	7.169.551	1.501.218
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>5.103.718</u>	<u>12.273.269</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	7.169.551	1.501.218
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	5.103.718	12.273.269
hiervan > 5 jaar	2.963.846	3.127.564

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar de bijlage 2.7 overzicht langlopende schulden. De aflossingsverplichtingen komend boekjaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden. Inzake de verstrekte zekerheden wordt verwezen naar toelichting 15, "niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen".

De reële waarde van de langlopende schulden is geschat door de contante waarde van de leningen te berekenen aan de hand van een geschatte rendementscurve, passend bij de looptijden van de geldende contracten, aan het einde van het jaar. De reële waarde is voor het merendeel van de langlopende leningen lager dan de nominale waarde, doordat de leningen een vaste rentestructuur hebben waarbij de huidige marktrente hoger is dan de contractueel afgesproken rente. De reële waarde (uitkomst van genoemde inschatting) van de langlopende schulden per 31-12-2023 bedraagt 12.303.981 euro (tegenover een nominale waarde van 12.273.269 euro).

(*) Ultimo 2023 hebben twee leningen die bij de ING bank zijn afgesloten een looptijd korter dan één jaar. Op deze leningen resteert ultimo 2023 nog een restant hoofdsom van in totaal € 6.427.500. Dit bedrag is opgenomen in de aflossingsverplichting komend boekjaar.

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

13. Kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-2023</u>	<u>31-dec-2022</u>
	€	€
Schulden aan banken	7.169.551	1.501.218
Crediteuren	1.521.985	1.325.997
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.328.679	1.996.566
Schulden terzake pensioenen	1.073.237	1.053.273
Overige schulden:		
- Nog te betalen salarissen	130.139	7.175
- Schulden aan zorgverzekeraars	1.903.613	3.271.386
- Schulden uit hoofde van transitieregeling	242.011	139.970
- Rente langlopende leningen	124.151	138.379
- Nog te betalen kosten	615.659	802.514
- Vakantiegeld	1.394.809	1.281.548
- Vakantiedagen	454.328	419.950
- Persoonlijk levensfase budget	5.360.069	4.879.918
Overige passiva:		
- Vooruitontvangen bedragen	426.333	402.040
Totaal overige kortlopende schulden	<u>22.744.564</u>	<u>17.219.934</u>

Toelichting:

De post schulden aan zorgverzekeraars heeft betrekking op de jaren 2019 tot en met 2022.

Specificatie:

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
Schadelast 2019	138.404	138.404
CB-2020	158.070	1.563.061
CB-2021	1.575.969	1.569.921
CB-2022	31.170	0
Totaal	<u>1.903.613</u>	<u>3.271.386</u>

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij ING Bank N.V. bedraagt per 31 december 2023 EUR 3 miljoen (2022: EUR 3 miljoen) en de rente 3 maands EURIBOR plus 2,05%.

Voor een analyse omtrent het voldoen aan de vereiste ratio's wordt hierbij verwezen naar paragraaf 15.

De verstrekte zekerheden gelden tevens voor de opgenomen kredietfaciliteit in rekening-courant bij ING Bank N.V. en luiden als volgt:

Hypothecaire zekerheid op bedrijfspanden - en terreinen

Hoogte inschrijving	€ 53.177.701
Rangorde	1
Adres	Professor Stoltehof 3, Tilburg Toledolaan 2, Eindhoven Professor van Buchernlaan, grond, Tilburg
Onderzetter	Stichting Libra Revalidatie & Audiologie
<i>Verpanding</i>	
Zekerheidstype	Stamverpanding boekvorderingen Verpanding roerende zaken
Pandgever	Stichting Libra Revalidatie & Audiologie

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

14. Financiële instrumenten

Algemeen

Libra maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Libra handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de zorginstellingen verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten. De contract-waarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren zijn voor circa 78% geconcentreerd bij drie grote verzekeraars. Het maximale bedrag aan kredietrisico bedraagt € 0,7 mln. zijnde het bedrag aan vorderingen op de particulieren.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden in principe aangehouden tot het einde van de looptijd. Libra heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

De reële waarde van de langlopende schulden is reeds toegelicht bij de post Langlopende schulden (Ref. 12) welke is opgenomen als separaat onderdeel in de Toelichting op de balans.

15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen, activa en regelingen

Bancaire ratio's ING bank

	<u>Norm</u>	<u>Realisatie</u>
Solvabiliteit	minimaal 25%	25,86%
Leverage ratio	maximaal 4,0	4,40
DSCR	minimaal 1,2	1,04

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de paragraaf continuïteitsveronderstelling welke is opgenomen bij paragraaf 2.4.1 als onderdeel van de Grondslagen van waardering en resultaatbepaling.

Verplichtingen uit hoofde van langlopende lease-en onderhoudscontracten

Operational lease

De operationele leaseovereenkomsten van Libra ultimo 2023 bestaan uit de hieronder vermelde huurovereenkomsten.

Huurovereenkomsten

De lopende huurovereenkomsten hebben betrekking op:

<u>Adres:</u>	<u>Huur per jaar</u>	
	<u>≥ 1 jaar</u>	<u>> 5 jaar</u>
Hoge Mosten 50-64, Breda	49.000	
Torenallee 20, Eindhoven	161.271	
Oude Udenseweg 14b, Uden	45.243	
Dr. Deelenlaan 15, Tilburg	112.208	
Nieuwstraat 70, Son	22.476	
Vogelsbleek 1, Weert		137.344
Totaal	<u>390.198</u>	<u>137.344</u>

Investeringsverplichtingen

De stichting is in 2023 een contract aangegaan met Nexus Nederland B.V inzake de implementatie van een nieuw elektronisch patiëntendossier. De totale contractwaarde bedraagt € 1.405.917,00. Hiervan is ultimo 2023 een bedrag van € 0,00 betaald.

Onzekerheden opbrengstverantwoording

Zorgverzekeraars hebben het recht om tot 5 jaar terug te controleren. Als gevolg van materiële nacontroles door zorgverzekeraars op de gedeclareerde zorgprestaties kunnen correcties noodzakelijk zijn op de gedeclareerde productie. De effecten van eventuele materiële nacontroles zijn voornamelijk onzeker en daarom zijn er hiervoor geen verplichtingen opgenomen in de balans.

2.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

15. Niet in de balans opgenomen verplichtingen, activa en regelingen

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg en bij instellingen voor curatieve geestelijke gezondheidszorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg, respectievelijk Aanwijzing Macrobeheersinstrument curatieve geestelijke gezondheidszorg. Ook voor instellingen in andere sectoren kan een Aanwijzing Macrobeheersinstrument van toepassing zijn. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2023 is het MBI-omzetplafond door de NZa vastgesteld op EUR 28.135.000.000 (beschikking landelijk MBI-Omzetplafond MSZ 2023 - TB/REG-23645-01).

Bij het opstellen van de jaarrekening 2023 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2023. Libra is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2023.

Obligoverplichting Waarborgfonds voor de zorgsector (WfZ)

Libra is gehouden tot het betalen van een obligo, ingeval het risicovermogen van de Stichting Waarborgfonds voor de Zorgsector minder dan het garantiëniveau bedraagt. Het obligo is een percentage van 3% van de resterende schuld van de leningen, waarvoor Stichting WfZ zich borg heeft gesteld.

Dit obligo is inroepbaar tot het maximum van het voornoemde percentage, gedurende de looptijd van de leningen die door de Stichting WfZ zijn geborgd. Indien en voor zover het risicovermogen op enig moment 1% van de som van de schuldrestanten per 31 december van het laatst verstreken kalenderjaar van de geldleningen overschrijdt, worden de door de Stichting WfZ ingeroepen obligo's aan de deelnemende instellingen terugbetaald in welk geval dit obligo daarna wederom tot het maximum inroepbaar is.

De resterende schuld per 31 december 2023 van de geborgde leningen door de Stichting WfZ bedraagt € 5.845.769. De obligoverplichting per 31 december 2023 komt uit op € 175.373.

2.6.a MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	Kosten op- richting en uitgifte van aandelen	Kosten van ontwikkeling	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Kosten van goodwill die van derden is verkregen	Vooruitbe- talingen op immateriële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023						
- aanschafwaarde	0	1.226.503 (1)	571.958	0	0	1.798.461
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	304.879	0	0	304.879
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>0</u>	<u>1.226.503</u>	<u>267.078</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.493.582</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	0	503.757	83.939	0	0	587.696
- afschrijvingen	0	0	81.384	0	0	81.384
- bijzondere waardeverminderingen	0	1.226.503 (1)	0	0	0	1.226.503
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	0	266.843	0	0	266.843
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	266.843	0	0	266.843
<i>- desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>-722.746</u>	<u>2.555</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-720.192</u>
Stand per 31 december 2023						
- aanschafwaarde	0	1.730.260 (2)	389.054	0	0	2.119.314
- cumulatieve afschrijvingen	0	1.226.503	119.421	0	0	1.345.924
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>0</u>	<u>503.757</u>	<u>269.633</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>773.390</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>		14,3%	20,0%			

(1) In 2023 is gekozen voor een ander nieuw elektronisch patiënten dossier waardoor de tot en met boekjaar 2022 geactiveerde software ontwikkelingskosten ten laste van het resultaat zijn gebracht.

(2) Het betreft geactiveerde software ontwikkelingskosten voor onder andere een nieuw elektronisch patiënten dossier.

2.6.b MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen, technische en administratieve uitrusting	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa	Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023						
- aanschafwaarde	27.544.422	7.855.187	10.746.918	0	520.428	46.666.955
- cumulatieve afschrijvingen	13.541.876	4.361.674	6.319.674	0	428.288	24.651.512
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>14.002.546</u>	<u>3.493.513</u>	<u>4.427.244</u>	<u>0</u>	<u>92.140</u>	<u>22.015.443</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	65.156	104.663	798.318	48.327	0	1.016.464
- afschrijvingen	800.095	434.739	758.776	0	39.606	2.033.216
- bijzondere waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- terugname bijz. waardeverminderingen	0	0	0	0	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>						
.aanschafwaarde	0	143.600	1.321.873	0	0	1.465.473
.cumulatieve afschrijvingen	0	143.600	1.321.873	0	0	1.465.473
- <i>desinvesteringen</i>						
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-734.939</u>	<u>-330.076</u>	<u>39.542</u>	<u>48.327</u>	<u>-39.606</u>	<u>-1.016.752</u>
Stand per 31 december 2023						
- aanschafwaarde	27.609.578	7.816.250	10.223.363	48.327	520.428	46.217.946
- cumulatieve afschrijvingen	14.341.971	4.652.813	5.756.577	0	467.894	25.219.255
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>13.267.607</u>	<u>3.163.437</u>	<u>4.466.786</u>	<u>48.327</u>	<u>52.534</u>	<u>20.998.691</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	0,0% - 20,0%	5% - 10,0%	5,0% - 20,0%	0,0%	5,0% - 10,0%	

BIJLAGE

2.7 Overzicht langlopende schulden ultimo 2023

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke-rente	Einde rentevast-periode	Restschuld 31 december 2022	Nieuwe leningen in 2023	Aflossing in 2023	Restschuld 31 december 2023	Rest-schuld over 5 jaar	Resteren-de looptijd in jaren eind 2023	Aflossings-wijze	Aflossing 2024	Gestelde zekerheden
		€			%		€	€	€	€	€			€	
BNG	22-dec-04	1.100.000	33		1,440%	07-04-2037	500.000		33.333	466.667	300.000	14	lineair	33.333	WfZ
ING	1-jun-14	8.000.000	10		2,400%	01-04-2024	4.600.000		400.000	4.200.000	-	1	lineair	4.200.000	(*)
ING	1-okt-14	4.050.000	10		1,980%	01-11-2024	2.430.000		202.500	2.227.500	-	1	lineair	2.227.500	(*)
NWB	1-okt-03	1.000.000	20	onderhands	1,400%	01-10-2023	50.000		50.000	-	-	0	lineair	0	WfZ
BNG	1-jun-06	3.000.000	26	onderhands	4,375%	01-06-2032	1.096.154		115.385	980.769	403.846	9	lineair	115.385	WfZ
BNG	14-jul-06	3.000.000	30	onderhands	4,530%	14-07-2036	2.040.000		60.000	1.980.000	1.680.000	13	lineair	60.000	WfZ
NWB	16-jul-07	1.000.000	30	onderhands	5,025%	14-07-2037	700.000		20.000	680.000	580.000	14	lineair	20.000	WfZ
BNG	16-jul-07	2.000.000	20	onderhands	4,929%	16-07-2027	500.000		100.000	400.000	-	4	lineair	100.000	WfZ
NWB	17-dec-07	5.500.000	20	onderhands	4,528%	18-10-2027	1.375.000		275.000	1.100.000	-	4	lineair	275.000	WfZ
NWB	1-feb-08	500.000	20	onderhands	4,580%	01-02-2028	150.000		25.000	125.000	-	5	lineair	25.000	WfZ
NWB	1-jul-08	1.600.000	15	onderhands	4,495%	03-07-2023	106.667		106.667	-	-	0	lineair	0	WfZ
BNG	21-sep-09	1.700.000	15	onderhands	0,200%	21-09-2024	226.667		113.333	113.333	-	1	lineair	113.333	WfZ
Totaal		32.450.000					13.774.487	0	1.501.218	12.273.269	2.963.846			7.169.551	

(*) Ultimo 2023 hebben twee leningen die bij de ING bank zijn afgesloten een looptijd korter dan één jaar. Op deze leningen resteert ultimo 2023 nog een restant hoofdsom van in totaal € 6.427.500. Dit bedrag is opgenomen in de aflossingsverplichting komend boekjaar.

2.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

2.8.1 Geconsolideerde gesegmenteerde resultatenrekening

SEGMENT 1 — Stichting Libra Revalidatie & Audiologie

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening		
Zorgverzekeringswet	53.946.267	49.628.424
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurige zorg	650.664	468.887
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	<u>5.123.534</u>	<u>5.125.553</u>
Netto omzet / Som der bedrijfsopbrengsten	59.720.465	55.222.864
BEDRIJFSLASTEN:		
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	1.758.032	1.973.061
Lonen en salarissen	38.038.531	33.949.553
Sociale lasten	6.400.436	5.603.722
Pensioenlasten	3.165.036	3.076.583
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	2.114.600	2.142.575
Overige waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa	1.315.179	-
Overige bedrijfskosten	<u>8.378.088</u>	<u>7.992.464</u>
Som der bedrijfslasten	61.169.902	54.737.958
BEDRIJFSRESULTAAT	-1.449.437	484.906
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	34.852	273.177
Rentelasten en soortgelijke kosten	-428.588	-502.260
RESULTAAT BOEKJAAR	<u>-1.843.173</u>	<u>255.823</u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Toevoeging/onttrekking:		
Wettelijke en statutaire reserves	-722.746	343.224
Algemene / overige reserves	-1.120.427	-87.401
	<u>-1.843.173</u>	<u>255.823</u>

2.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

2.8.2 Geconsolideerde gesegmenteerde resultatenrekening

SEGMENT 2 — Stichting Vrienden van Libra Revalidatie & Audiologie

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening		
Zorgverzekeringswet		
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet		
VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet		
langdurige zorg		
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	19.033	4.568
Netto omzet / Som der bedrijfsopbrengsten	<u>19.033</u>	<u>4.568</u>
BEDRIJFSLASTEN:		
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten		
Lonen en salarissen		
Sociale lasten		
Pensioenlasten		
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa		
Overige waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa		
Overige bedrijfskosten	22.597	20.511
Som der bedrijfslasten	<u>22.597</u>	<u>20.511</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	-3.564	-15.943
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten		
Rentelasten en soortgelijke kosten	537	-114
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>-3.027</u></u>	<u><u>-16.057</u></u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Toevoeging/onttrekking:		
Wettelijke en statutaire reserves	8.088	-13.457
Algemene / overige reserves	-11.115	-2.600
	<u><u>-3.027</u></u>	<u><u>-16.057</u></u>

2.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING**BATEN****16. Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening****16.1 Zorgverzekeringswet**

De baten zorgverzekeringswet zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet Revalidatie (exclusief subsidies)	45.549.926	39.879.271
Opbrengsten zorgverzekeringswet Audiologie (exclusief subsidies)	6.190.820	5.419.721
Opbrengsten zorgverzekeringswet ZG Zorg (exclusief subsidies)	2.180.403	1.896.287
Continuïteitsbijdrage Revalidatie	-14.626	2.129.593
Continuïteitsbijdrage Audiologie en ZG Zorg	39.744	303.552
Totaal	<u><u>53.946.267</u></u>	<u><u>49.628.424</u></u>

Toelichting:

(*)

Voor een nadere toelichting op de Continuïteitsbijdrage wordt verwezen naar de paragraaf continuïteitsveronderstelling vanaf pagina 5.

16.3 Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurige zorg

De baten subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurige zorg zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
KiPZ-subsidieregeling	425.777	387.536
Stagefonds Zorg	44.278	60.477
COVID-19-vaccinatie door ziekenhuizen	609	20.874
Veerkracht en Zeggenschap	50.000	0
VIPP 5	130.000	0
Totaal	<u><u>650.664</u></u>	<u><u>468.887</u></u>

19. Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten

De baten uit andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten zijn als volgt samengesteld:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Subsidies:		
- Beschikbaarheidsbijdragen Opleidingen	698.880	797.208
- Overige subsidies	324.413	498.810
Overige opbrengsten:		
- Overige dienstverlening (waaronder 2e-4e geldstroom UMC's voor onderzoek)	931.159	695.903
- Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed en andere bedrijfsmatige opbrengsten)	3.188.115	3.138.200
Totaal	<u><u>5.142.567</u></u>	<u><u>5.130.121</u></u>

2.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

LASTEN

21. Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Personeel niet in loondienst	1.758.032	1.973.061
Totaal	<u><u>1.758.032</u></u>	<u><u>1.973.061</u></u>

22. Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Lonen en salarissen	38.038.531	33.949.553
Sociale lasten	6.400.436	5.603.722
Pensioenlasten	3.165.036	3.076.583
Totaal	<u><u>47.604.003</u></u>	<u><u>42.629.858</u></u>

Onder de lonen en salarissen is voor een bedrag van € 2.302.761 (2022: € 1.217.393) begrepen aan overige personeelskosten.

Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:

Segment 1 -- Revalidatie	467	457
Segment 2 -- Audiologie	78	74

Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>545</u>	<u>531</u>
--	------------	------------

Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	0	0
---	---	---

23. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	81.384	69.377
- materiële vaste activa	2.033.216	2.073.197
Totaal	<u><u>2.114.600</u></u>	<u><u>2.142.575</u></u>

24. Overige waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Overige waardevermindering van:		
- immateriële vaste activa	1.315.179	0
- materiële vaste activa	0	0
Totaal	<u><u>1.315.179</u></u>	<u><u>0</u></u>

Toelichting:

Het betreft de vanaf 2020 t/m halverwege 2023 geactiveerde software ontwikkelingskosten welke in 2023 ten laste van het resultaat zijn gebracht omdat gekozen is voor een ander nieuw elektronisch patiënten dossier.

2.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

LASTEN

26. Overige bedrijfskosten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	1.328.082	1.246.528
Algemene kosten	4.078.748	4.122.376
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	934.958	1.005.487
Onderhoud en energiekosten	1.540.493	1.110.572
Huur en leasing	518.625	528.721
Dotaties en vrijval voorzieningen	-221	-709
Totaal overige bedrijfskosten	<u>8.400.685</u>	<u>8.012.975</u>

27. Financiële baten en lasten

<i>De specificatie is als volgt:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	34.852	273.177
Rentelasten en soortgelijke kosten	-428.051	-502.374
Totaal	<u>-393.199</u>	<u>-229.197</u>

Toelichting:

De rentebaten houden verband met de oprenting- en/of verandering in de disconteringsvoet voor de voorziening WGA, voorziening generatiebeleid en de voorziening jubilea. Het effect is zichtbaar in het verloopoverzicht van de voorzieningen (Ref. 11).

2.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

LASTEN

28. Wet normering topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op Stichting Libra Revalidatie & Audiologie. Het voor Stichting Libra Revalidatie & Audiologie toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (klasse V, puntentelling 12).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	Dr. W.M. Nijdam	Dr. M.L.J.W. Vossen MHA
Functiegegevens	Raad van Bestuur	Raad van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/06 t/m 31/12	01/01 t/m 14/03
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	121.891,28	41.502,33
Beloningen betaalbaar op termijn	8.853,88	3.097,67
Subtotaal	130.745,16	44.600,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	130.745,21	44.600,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	130.745,16	44.600,00
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022		
bedragen x € 1		Dr. M.L.J.W. Vossen MHA
Functiegegevens		Raad van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2021		01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,0
Dienstbetrekking?		ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	Gegevens 2022 zijn niet van toepassing i.v.m. indiensttreding vanaf juni 2023.	202.466,28
Beloningen betaalbaar op termijn		13.533,72
Subtotaal		216.000,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		216.000,00
Bezoldiging		216.000,00

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1		
H. Luik MHA		
Functiegegevens	Raad van Bestuur a.i.	
Kalenderjaar	2023	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	01/01 t/m 31/05	01/06 t/m 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5	7
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	617	791
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 212	€ 206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 112.000	€ 193.300
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 293.750	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	119.862,00	150.150,00
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 270.012	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 270.012	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

2.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

LASTEN

28. Wet normering topinkomens (WNT)

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023					
bedragen x C 1	Dr. L.B. de Beukelaar	Dr. M. Cornelis RC	Mw. H.A.E. Hendrikk	Mw. M.L.G. van der Kruis	A.W. Govaert MSc
Functiegegevens	Voorzitter	Vice-Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/04 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/04 - 31/12	01/04 - 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	20.070	17.840	17.840	13.380	13.380
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	25.202	22.300	22.300	16.801	16.801
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	20.070	17.840	17.840	13.380	13.380
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022					
bedragen x C 1	Dr. L.B. de Beukelaar	Dr. M. Cornelis RC	Mw. H.A.E. Hendrikk	Mw. M.L.G. van der Kruis	A.W. Govaert MSc
Functiegegevens	Voorzitter	Vice-Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	N.v.t.	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging					
Bezoldiging	0	17.280	17.280	N.v.t.	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	0	21.600	21.600	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2023			
bedragen x C 1	Mw. Drs. J.H. Colijn	E.M. van Zoelen	Prof. Dr. R. Willemsen
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/03	01/01 - 31/03	N.v.t.
Bezoldiging			
Bezoldiging	6.690	4.460	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	8.248	5.499	0
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	6.690	4.460	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022			
bedragen x C 1	Mw. Drs. J.H. Colijn	E.M. van Zoelen	Prof. Dr. R. Willemsen
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	25.920	17.280	17.280
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400	21.600	21.600

2.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

LASTEN

28. Wet normering topinkomens (WNT)

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2023 bedragen x € 1	Dr. M.L.J.W. Vossen MHA
Functiegegevens	
Functie bij beëindiging dienstverband	Raad van Bestuur
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2023
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000,00
Individueel toepasselijk maximum	75.000,00
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000,00
Waarvan betaald in 2023	75.000,00
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegenomen	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

2.8 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

29. Honoraria accountant	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
De honoraria van de accountant over 2023 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	107.765	95.181
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. productieverantwoordingen)	0	0
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	5.322	10.155
Totaal honoraria accountant	<u>113.087</u>	<u>105.336</u>

Toelichting:

De in de tabel vermelde honoraria voor de controle van de jaarrekening 2023 (2022) hebben betrekking op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening 2023 (2022), ongeacht of de werkzaamheden al gedurende het boekjaar 2023 (2022) zijn verricht.

30. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 28.

2.9 ENKELVOUDIGE BALANS STG LIBRA REVALIDATIE & AUDIOLOGIE PER 31 DECEMBER 2023
 (na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-2023	31-dec-2022
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1		
- kosten van ontwikkeling		503.757	1.226.503
- concessies, vergunningen en intellectuele eigendom		269.633	267.078
Totaal immateriële vaste activa		<u>773.390</u>	<u>1.493.582</u>
Materiële vaste activa	2		
- bedrijfsgebouwen en -terreinen		13.267.607	14.002.546
- machines en installaties		3.163.437	3.493.513
- andere vaste bedrijfsmiddelen		4.466.786	4.427.244
- vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald		48.327	0
- niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar		52.534	92.140
Totaal materiële vaste activa		<u>20.998.691</u>	<u>22.015.443</u>
Totaal vaste activa		21.772.081	23.509.025
Vlottende activa			
Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5	1.443.245	1.912.333
Vorderingen	6		
- op handelsdebiteuren		3.117.346	2.789.187
- nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten		6.410.409	4.186.984
- overige vorderingen		3.104.237	4.773.556
- overlopende activa		361.283	264.531
Totaal vorderingen		<u>12.993.275</u>	<u>12.014.258</u>
Liquide middelen	8	3.476.355	5.166.899
Totaal vlottende activa		17.912.875	19.093.490
Totaal activa		<u><u>39.684.956</u></u>	<u><u>42.602.514</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen	10		
- stichtingskapitaal		180	180
- (andere) wettelijke en statutaire reserve			
- wettelijke		503.757	1.226.503
- overige reserves		9.686.113	10.806.540
Totaal eigen vermogen		<u>10.190.050</u>	<u>12.033.223</u>
Vorzieningen	11		
- overige		1.646.639	1.082.770
Totaal voorzieningen		<u>1.646.639</u>	<u>1.082.770</u>
Langlopende schulden (nog voor meer dan 1 jaar)	12		
- schulden aan banken		5.103.718	12.273.269
Totaal langlopende schulden		<u>5.103.718</u>	<u>12.273.269</u>
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	13		
- schulden aan banken		7.169.551	1.501.218
- schulden aan leveranciers en handelskredieten		1.521.985	1.325.997
- belastingen en premies sociale verzekeringen		2.328.679	1.996.566
- schulden ter zake pensioenen		1.073.237	1.053.273
- overige schulden		10.224.764	10.934.158
- overige passiva		426.333	402.040
Totaal kortlopende schulden		<u>22.744.549</u>	<u>17.213.252</u>
Totaal passiva		<u><u>39.684.956</u></u>	<u><u>42.602.514</u></u>

2.10 ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESRKEKENING STG LIBRA REVALIDATIE & AUDIOLOGIE OVER 2023

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening		
Zorgverzekeringswet	53.946.267	49.628.424
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidies of door het Zorginstituut op grond van de Wet langdurige zorg	650.664	468.887
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	<u>5.123.534</u>	<u>5.125.553</u>
Netto omzet / Som der bedrijfsopbrengsten	59.720.465	55.222.864
BEDRIJFSLASTEN:		
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	1.758.032	1.973.061
Lonen en salarissen	38.038.531	33.949.553
Sociale lasten	6.400.436	5.603.722
Pensioenlasten	3.165.036	3.076.583
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	2.114.600	2.142.575
Overige waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa	1.315.179	-
Overige bedrijfskosten	<u>8.378.088</u>	<u>7.992.464</u>
Som der bedrijfslasten	61.169.902	54.737.958
BEDRIJFSRESULTAAT	-1.449.437	484.906
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	34.852	273.177
Rentelasten en soortgelijke kosten	-428.588	-502.260
RESULTAAT BOEKJAAR	<u><u>-1.843.173</u></u>	<u><u>255.823</u></u>
RESULTAATBESTEMMING		
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Toevoeging/onttrekking:		
Wettelijke en statutaire reserves	-722.746	343.224
Algemene / overige reserves	-1.120.427	-87.401
	<u><u>-1.843.173</u></u>	<u><u>255.823</u></u>

2.11 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

31. Algemene grondslagen voor de opstelling van de enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojW).

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva, de bepaling van het resultaat alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

32. Eigen vermogen

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen per 31 december 2023 en resultaat over 2023

De specificatie is als volgt:

	<u>Eigen vermogen</u>	<u>Resultaat</u>
	€	€
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:		
Stichting Libra Revalidatie & Audiologie	10.190.050	-1.843.173
Stichting Vrienden van Libra Revalidatie & Audiologie	96.791	-3.027
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>10.286.841</u>	<u>-1.846.200</u>

Toelichting:

De Stichting Vrienden van Libra Revalidatie & Audiologie is in de consolidatie opgenomen aangezien er sprake is van overheersende zeggenschap.

2.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING

33. Nadere toelichting op het gepresenteerde resultaat in de enkelvoudige jaarrekening

Voor de bepaling van het resultaat alsmede voor een toelichting op de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

2.13 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Libra Revalidatie & Audiologie heeft de jaarrekening 2023 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 31 juli 2024.

De raad van toezicht van de Stichting Libra Revalidatie & Audiologie heeft de jaarrekening 2023 goedgekeurd in de vergadering van 31 juli 2024.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 2.2.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die een nieuw licht werpen op de feitelijke situatie per balansdatum dan wel van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening.

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

W.G.

Mevrouw dr. W.M. Nijdam
Raad van Bestuur

W.G.

De heer Drs. L.B. de Beukelaar
Voorzitter Raad van Toezicht

W.G.

De heer Drs. M. Cornelis RC
Vice-voorzitter Raad van Toezicht

W.G.

Mevrouw M. Schouten
Lid Raad van Toezicht

W.G.

De heer A.W. Govaert MSc
Lid Raad van Toezicht

W.G.

Mevrouw M.L.G. van der Kruis
Lid Raad van Toezicht

3 OVERIGE GEGEVENS

3 OVERIGE GEGEVENS

3.a Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van de Stichting.

3.b Nevenvestigingen

Stichting Libra Revalidatie & Audiologie heeft geen nevenvestigingen.

3.c Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van bestuur en raad van toezicht van Stichting Libra Revalidatie & Audiologie

Verklaring over de in deze jaarverslaggeving opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaarverslaggeving opgenomen jaarrekening 2023 (hierna: jaarrekening) van Stichting Libra Revalidatie & Audiologie te Eindhoven gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Libra Revalidatie & Audiologie op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojW) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2023.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Libra Revalidatie & Audiologie zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is een zogenoemde affiliate van Deloitte NSE LLP en maakt onderdeel uit van het internationale netwerk van Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

240782425F/RM/1

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de stichting en haar omgeving, de componenten van het interne-beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne-beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij constateren dat het bestuur beschikt over een fraudebeleid.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne-beheersingssysteem zoals bijvoorbeeld de gedragscode, de klokkenluidersregeling en de klachtenregeling geëvalueerd. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne-beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, onrechtmatige facturatie van DBC's en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Wij hebben, zoals voorgeschreven vanuit de Nederlandse controlestandaarden, een frauderisico geïdentificeerd voor het ingrijpen van het management in de interne beheersing.

Wij hebben de volgende werkzaamheden uitgevoerd gericht op het risico van het doorbreken van interne-beheersmaatregelen door het management:

- Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van specifieke fraudekarakteristieken en wij hebben vastgesteld of deze aanvaardbaar zijn.
- Vanwege het inherente risico dat een schatting vatbaarder is voor fraude bij het opmaken van de schatting, hebben wij de belangrijkste schattingsposten geëvalueerd.
- Wij hebben controlewerkzaamheden verricht ten behoeve van het identificeren van ongebruikelijke transacties buiten de normale bedrijfsvoering.

Voorts hebben wij een risico onderkend ten aanzien van de afgrenzing in de omzetverantwoording als gevolg van de onjuiste interpretatie van contractafspraken met zorgverzekeraars. Wij hebben de volgende werkzaamheden uitgevoerd gericht op dit risico:

- Inzicht verkrijgen in het proces welke het management volgt om contracten met zorgverzekeraars te inventariseren en de contractafspraken te interpreteren.
- Uitvoeren van herberekeningen op de modelmatige toerekening van opbrengsten aan het boekjaar, alsmede het vaststellen dat de uitgangspunten in de berekening overeenkomen met de contractuele afspraken met de zorgverzekeraars.
- Vaststellen dat de input op de modelmatige toerekening aansluit op onderliggende bronssystemen, zoals de productieregistratie.
- Uitvoeren van backtesting werkzaamheden op de schattingen c.q. uitgangspunten uit de omzetbepaling van het voorafgaande boekjaar.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid, waaronder het inrichten van nieuwe criteria en het verfijnen van bestaande criteria voor het selecteren van handmatige journalposten. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij het financieel management, de afdeling concern audit, de raad van bestuur en de raad van toezicht.

We hebben geen signalen ontvangen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controleaanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de stichting door inlichtingen in te winnen bij het financieel management, de raad van bestuur en het lezen van notulen en interne rapportages.

Voor zover materieel voor de gerelateerde financiële overzichten, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met het feit dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, volgende wet- en regelgeving aangemerkt als wet- en regelgeving met een directe invloed op de financiële overzichten zoals de Regeling openbare jaarverantwoording WMG (RojWMG) en de Wet normering topinkomens.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de jaarrekening.

Daarnaast is de stichting onderworpen aan overige wet- en regelgeving waarvan de gevolgen van niet naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de financiële overzichten, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken. Ten aanzien van deze wet- en regelgeving die geen direct effect hebben op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van een entiteit, voor de mogelijkheid van een entiteit om haar activiteiten voort te zetten, dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (bijv. het naleven van de voorwaarden van een vergunning voor het uitvoeren van een activiteit, of het naleven van regelgeving betreffende het milieu); niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de financiële overzichten. Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten, zijn beperkt tot:

- (i) Het management en, in voorkomend geval, de met governance belaste personen vragen of de stichting dergelijke wet- en regelgeving naleeft.
- (ii) De eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties (zoals de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Autoriteit Persoonsgegevens) inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens) van niet-naleving van wet- en regelgeving.

Tenslotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

240782425F/RM/3

Materiële onzekerheid over continuïteit

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel 'Continuïteitsveronderstelling 2023' in de toelichting op pagina 5 van de jaarrekening, waarin uiteengezet is dat er een risico bestaat dat de bank overgaat tot het opeisen van de verstrekte financiering. Daarmee is er sprake van een onzekerheid van materieel belang dat Stichting Libra R&A niet aan haar verplichtingen kan voldoen, indien de verstrekte financiering door de ING Bank wordt opgeëist. De ING Bank heeft voorwaarden gesteld voor de verlenging van de Kredietovereenkomst tot 1 november 2024. De voorwaarden voor verdere verlenging na 1 november 2024 zijn nog niet bekend. Deze condities duiden op het bestaan van een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gereede twijfel zou kunnen bestaan over de continuïteitsveronderstelling van Stichting Libra R&A. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Het bestuur heeft de volgende gebeurtenissen en omstandigheden geïdentificeerd die gereede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de stichting om haar continuïteit te handhaven (hierna 'continuïteitsrisico's'):

- Per 31 december 2023 voldoet Stichting Libra R&A niet aan de gestelde convenantvoorwaarde vanuit de ING-bank. Op 5 juli 2024 is door de ING Bank een waiverbrief afgegeven, waarin aanvullende voorwaarden zijn beschreven. Stichting Libra R&A dient op maandbasis liquiditeitsprognoses en maandrapportages te verstrekken, een financiële doorrekening en rapportage vastgoedscenario's, een rendement verbeteringsplan waarin een positieve ombuiging van € 1 miljoen is opgenomen en een aangepaste meerjarenbegroting.
- Stichting Libra R&A heeft ultimo 2023 twee leningen bij de ING Bank met een restant hoofdsom van € 6,4 miljoen. De looptijd van één van deze leningen (restant hoofdsom € 4,2 miljoen ultimo 2023) liep oorspronkelijk af op 1 april 2024; de looptijd van deze lening is door de ING Bank verlengd tot 1 november 2024. De andere lening (restant hoofdsom € 2,2 miljoen ultimo 2023) loopt eveneens af op 1 november 2024. De herfinanciering van deze leningen is mede afhankelijk van de voorwaarden die de ING Bank heeft gesteld en die in de voorgaande bullet zijn benoemd. Het is nog niet bekend of de ING Bank aanvullende voorwaarden stelt voor de verdere verlenging van de kredietovereenkomst na 1 november 2024.

Teneinde de financiële positie duurzaam te verbeteren heeft het bestuur een ombuigingsplan opgesteld dat moet leiden tot het ombuigen van de exploitatie met € 1 miljoen te realiseren vanaf 2025. De maatregelen die zijn opgenomen in dit plan, bestaan uit:

- Inzet van duurzame doelmatigheidsverbeteringen door meer grip op capaciteit te krijgen en het verhogen van productiviteit van professionals.
- De inzet van een extern adviesbureau om de extra kansen te benoemen voor resultaatverbetering.
- De door de NZa gecommuniceerde voorgenomen tariefherijking 2025 voor de medisch specialistische revalidatie.
- De te maken vastgoedkeuzes voor de middellange termijn.

Om te kunnen oordelen over de geschiktheid van de door het bestuur toegepaste continuïteitsveronderstelling voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening en in hoeverre de daarmee samenhangende toelichtingen toereikend zijn, hebben wij onder meer de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Op basis van onze kennis van de stichting, haar omgeving en de huidige financiële situatie zijn wij nagegaan of de hieruit verkregen informatie over gebeurtenissen en omstandigheden welke zouden kunnen leiden tot continuïteitsrisico's in de analyse van het bestuur zijn betrokken.
- Externe informatie zoals de CAO geraadpleegd, de voorwaarden van leningsovereenkomsten gelezen en kennisgenomen van contracten met de zorgverzekeraars.
- Het bestuur bevraagd of het bestuur continuïteitsrisico's voor de periode na zijn continuïteitsanalyse heeft onderkend.
- Het evalueren van het bankenconvenant en het vaststellen dat de ING Bank hiervoor een waiverbrief heeft verstrekt.
- Het kennismaken van de verkregen waiverbrief van de ING Bank en nagegaan in hoeverre aan de voorwaarden genoemd in de waiverbrief is voldaan.
- Verkrijgen van verklaringen van het bestuur met betrekking tot de redelijkheid van hun plannen en de bijbehorende veronderstellingen.
- Verifiëren van mogelijke gebeurtenissen na de balansdatum, inclusief het verkrijgen van de meest recente tussentijdse financiële overzichten die van invloed kunnen zijn op de continuïteitsveronderstellingen.

Met betrekking tot de aan de door het bestuur getroffen maatregelen ten grondslag liggende veronderstellingen hebben wij:

- De veronderstellingen ten aanzien van de ontwikkeling van de opbrengsten en personele kosten getoetst op basis van externe informatie, waaronder de CAO, de overeenkomsten met zorgverzekeraars en de tariefstijgingen van de NZa inclusief de consistentie van de veronderstellingen met andere schattingen.
- De toereikendheid van de volgens de prognose beschikbare liquiditeitsruimte beoordeeld en gechallenged.
- Beoordeeld en gechallenged in hoeverre het tijdig kunnen realiseren van de plannen haalbaar is.
- De samenhang tussen de bovengenoemde maatregelen en de liquiditeitsprognose beoordeeld.

Om mogelijke nieuwe of gewijzigde omstandigheden te onderkennen die relevant kunnen zijn voor de onderkende continuïteitsrisico's en de mate waarin het bestuur verwacht dat zijn risicobeperkende maatregelen toereikend zullen zijn, hebben wij:

- De notulen van de raad van bestuur, raad van toezicht en auditcommissie doorgenomen.
- Navraag gedaan bij het financieel management.
- Cijferanalyses uitgevoerd op de interne kwartaalrapportage waarbij wij die rapportage hebben afgezet tegen de begroting.

240782425F/RM/5

Wij zijn nagegaan of in de toelichting van de jaarrekening de aspecten die van belang zijn voor het onderbouwen van de continuïteitsveronderstelling adequaat zijn beschreven. Wij vinden de toelichting zoals opgenomen in het onderdeel 'Continuïteitsveronderstelling 2023' op pagina 5 van de jaarrekening, waarin het bestuur de gebeurtenissen en omstandigheden identificeert die wijzen op het bestaan van een materiële onzekerheid die gereede twijfel kan doen ontstaan over de mogelijkheid van de stichting om haar continuïteit te handhaven, toereikend.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in deze jaarverslaggeving opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten deze jaarverslaggeving andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag.
- Het verslag van de interne toezichthouder.
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van de RojW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de RojW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met de RojW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de RojW en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is de raad van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de zorgaanbieder in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de zorgaanbieder te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de zorgaanbieder haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de zorgaanbieder.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de zorgaanbieder.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de zorgaanbieder haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een zorgaanbieder haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van bestuur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 1 augustus 2024

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: J.W. van Asten RA